

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
2. การเขียนสะกดคำ
  - 2.1 ความหมายของการเขียนสะกดคำ
  - 2.2 ความสำคัญของการเขียนสะกดคำ
3. แผนการจัดการเรียนรู้
4. แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด
5. ดัชนีประสิทธิผล
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จัดอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้กลุ่มแรก ซึ่งประกอบไปด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้างพื้นฐานการคิด และเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤติของชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 5)

การสอนภาษาไทยในปัจจุบันเปลี่ยนแนวคิดไปจากเดิม ไม่เน้นการอ่านออกเขียนได้เพียงอย่างเดียว แต่จะเน้นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ และการใช้ภาษาในการแก้ปัญหาในการดำรงชีวิต และปัญหาของสังคม เน้นการสอนภาษาในฐานะเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาตนเอง การพัฒนาความคิด มีประสบการณ์และประมวลคำมากพอที่จะสร้างความคิดได้ลึกซึ้ง และคิดได้อย่างชาญฉลาดรอบคอบ เน้นการรักภาษาไทยในฐานะเป็นวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ในรูปของหลักภาษา ผู้เรียนจะต้องมีทักษะในการใช้ภาษาได้ถูกต้อง สละสลวยตามหลักภาษา (กรมวิชาการ. 2544 : ส่วนนำ)

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติ ให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจการงานและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข ซึ่งถือเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด วิเคราะห์ วิจัย ภาษาไทยจึงมีความสำคัญจำเป็นที่คนไทยทุกคนที่จะต้องศึกษา และฝึกฝนจนเกิดทักษะความชำนาญ เพื่อให้ติดต่อระหว่างคนไทยหรือชนชาติอื่น ที่รู้ภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กรมวิชาการ. 2544 : 3)

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากจะมุ่งปลูกฝังด้านปัญญา พัฒนาการคิดของผู้เรียน ให้มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณและยังมุ่งพัฒนาความสามารถทางด้านอารมณ์ โดยมุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง เข้าใจตนเองและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งทางอารมณ์ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ดังนั้นสถานศึกษาจะต้องมุ่งเน้นการเรียนรู้เพื่อเข้าใจสถานการณ์ หาทางแก้ไข โดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับศาสนาและวัฒนธรรม การเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มีวิธีการและกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกายและสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจและความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง การเรียนรู้ร่วมกันจากธรรมชาติ การปฏิบัติจริง การบูรณาการและการเรียนรู้คุณธรรม โดยการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ นำกระบวนการจัดการ การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม กระบวนการคิด และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สอดแทรกในการจัดการเรียนรู้ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกันและยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

1. ความสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การสอนภาษาไทยในปัจจุบันได้เปลี่ยนแนวคิดไปจากเดิม ไม่เน้นการอ่านออกเขียนได้อย่างเดียว แต่เน้นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และใช้ภาษาในการแก้ปัญหาในการดำรงชีวิต ให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาตนเอง พัฒนาความคิดและคิดได้ อย่างชาญฉลาดรอบคอบ นอกจากนี้ การสอนภาษาไทยจะต้องเน้นการรักษาภาษาไทยในฐานะเป็นวัฒนธรรม และถ่ายทอดวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ในรูปของหลักภาษา ซึ่งเป็นกฎเกณฑ์การใช้ภาษาวรรณคดี และวรรณกรรม ผู้เรียนจะต้องมีทักษะการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษา เข้าใจสภาพสังคมและวัฒนธรรม ทั้งในอดีต ปัจจุบันและสังคมในอนาคต รวมถึงการศึกษานวัตกรรมในท้องถิ่น

การจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้นำแนวคิดข้างต้นมาเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร โดยจัดทำเป็นสาระการเรียนรู้มาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระภาษาไทยและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตร และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด สถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความสมบูรณ์ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เป็นบุคคลที่มีความรู้ดี มีทักษะกระบวนการคิด การจัดการให้มีคุณธรรม จริยธรรม ทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ พัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อความสงบสุขของตนและสังคม หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งเน้นการพัฒนาจิตใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตและดำเนินชีวิตที่ดีงาม มีความคิด การปฏิบัติและการตัดสินใจด้วยตนเอง

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาจะยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่ได้ยึดเนื้อหาเป็นหลัก หลักสูตรจึงมีลักษณะเป็นหลักสูตรสมรรถฐาน (Competency – based curriculum) โดยเน้นทักษะและความสามารถของผู้เรียนมากกว่าการเน้นเนื้อหา มีมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ช่วงชั้นที่เป็นตัวกำหนด มาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีสาระการเรียนรู้ 5 สาระ คือ สาระการอ่าน สาระการเขียน สาระการฟัง การดูและการพูด สาระการใช้หลักภาษาและสารวรรณคดีและวรรณกรรม โดยเน้นด้านความรู้ ด้านทักษะ และกระบวนการด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมการจัดหลักสูตรภาษาไทยจะต้องนำมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น พัฒนาเป็นหลักสูตรของสถานศึกษา ตามสาระการเรียนรู้ทั้ง 5 สาระ ดังกล่าว

การจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สถานศึกษาจะต้องออกแบบเป็นหน่วยการเรียนรู้ของแต่ละช่วงชั้นตามตารางสัดส่วนของเวลาเรียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 4 ช่วงชั้น คือ ช่วงชั้นที่ 1 ป. 1-3 ช่วงชั้นที่ 2 ป. 4-6 ช่วงชั้นที่ 3 ชั้น ม. 1-3 ช่วงชั้นที่ 4 ม. 4-6 หน่วยการเรียนรู้ในช่วงชั้นที่ 1 ป. 1-3 ช่วงชั้นที่ 2 ป. 4-6 ช่วงชั้นที่ 3 ชั้น ม. 1-3 จัดเป็นรายปีสามารถยืดหยุ่นเวลาเรียนของแต่ละปีได้ และเมื่อรวมเวลาเรียนทั้ง 3 ปี แล้วจะเป็นไปตามโครงสร้างของหลักสูตร ส่วนการจัดหลักสูตรในช่วงชั้นที่ 4 ม. 4-6 จัดเป็นรายภาค กำหนดหน่วยการเรียนรู้เป็นหน่วยกิต โดย 1 หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 40 ชั่วโมง ต่อ 1 ภาคเรียน จะกำหนดหน่วยการเรียนรู้แต่ละภาคเรียนก็ได้ แต่ต้องครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้และระยะเวลาที่กำหนด เมื่อเรียนครบ 3 ปีแล้ว จะต้องเป็นไปตามโครงสร้างของหลักสูตร

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ ต้องยึดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นหลัก เมื่อผู้เรียนเรียนครบทุกช่วงชั้น ครบมาตรฐานการเรียนรู้ และครบมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ซึ่งเป็นสมรรถฐานในการพัฒนาผู้เรียน การออกแบบการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ จะยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโดยผู้เรียนปฏิบัติในสถานการณ์จริง สามารถปฏิบัติงานต่าง ๆ ตามกิจกรรมที่กำหนดใน

หน่วยการเรียนรู้และใช้สื่อต่าง ๆ ในการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนคิดสร้างโครงการ การเรียนและฝึกความคิดการเรียนรู้ เป็นกลุ่ม รายบุคคล เพื่อให้ผู้เรียน ได้ศึกษาค้นคว้าให้เข้าใจ และทำงานเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลตามความสนใจ เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ในการฝึกปฏิบัติ

สถานศึกษาควรจัดบรรยากาศการเรียนการสอนให้เป็นที่สนใจและเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และมี เครื่องมือ ครุควรปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนจากการบอก การเล่า การอธิบาย มาเป็นผู้จัดการ การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน วางแผนและออกแบบการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในแบบฝึกทักษะ ตามที่วางแผนและออกแบบการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ควรมีการนำสาระ การเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น มาจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษา ตามสาระการเรียนรู้ ทั้ง 5 สาระ และการจัดการเรียนรู้ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยนั้น ครูควรเตรียมแผนการจัดการ เรียนรู้ สื่อนวัตกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับผู้เรียน วางแผนการวัดผลประเมินผล โดยคำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ความสำคัญของภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็น เอกภาพ ให้มีความเป็นไทยและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างสันติ มีความมั่นคงทางสังคม และเศรษฐกิจ นอกจากนี้ภาษาไทย ยังเป็นสื่อที่แสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี ชีวิตทัศน์ โลกทัศน์และสุนทรียภาพ โดยบันทึกไว้เป็นวรรณคดีและวรรณกรรมอันล้ำค่า ภาษาไทยจึงเป็นสมบัติของชาติที่ควรแก่การเรียนรู้ เพื่ออนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทย ภาษาไทยมีวิวัฒนาการมานานมีความสำคัญในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า ของชาติ พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงคิดประดิษฐ์อักษรไทย (ลายเสื่อไทย) ขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 1826 และอักษรไทยได้เปลี่ยนแปลงมาตามลำดับคตกทอดมาเป็นอักษรไทย ที่ใช้ ในปัจจุบันทำให้คนไทย มีอักษรใช้ในการติดต่อสื่อสาร บันทึกเรื่องราวการเรียนรู้อการดำเนินชีวิตในสังคม เป็นต้น ภาษาไทยจึงมีความสำคัญ จำเป็นที่คนไทยทุกคนต้องศึกษาและฝึกฝนจนเกิดทักษะความชำนาญ เพื่อใช้ติดต่อระหว่างคนไทยหรือชนชาติอื่น ๆ ที่รู้ภาษาไทย อย่างมีประสิทธิภาพและสรุปความ สำคัญของภาษาไทย ได้ดังนี้

2.1 เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เมื่อเรามีความคิด มีอารมณ์ ความรู้สึก และต้องการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกและความต้องการก็จะใช้ภาษาเป็นสื่อความหมาย ด้วยการพูด การเขียนรวมทั้งการใช้ภาษาทำความเข้าใจเรื่องราว ความคิด ความรู้สึก ความต้องการ กับผู้อื่น ด้วยการฟัง การอ่าน และการดู

ภาษาที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน ปัจจุบันส่วนมากเป็นการสื่อสารที่ไม่เป็นทางการ เช่น การพูดคุยสนทนา การพูดโทรศัพท์ การเขียนจดหมาย ผู้ใช้มีเจตนาormanณ์ให้ผู้อื่นเข้าใจอย่างรวดเร็ว ตามสภาพการเปลี่ยนแปลงยุคสมัยทางสังคม ของแต่ละบุคคลและโอกาส เช่น ภาษาของวัยรุ่น ภาษาในสื่อสารมวลชน เป็นต้น ส่วนการสื่อสารที่เป็นทางการ การพูด การเขียน ผู้ใช้ภาษาจะเคร่งครัดกับระเบียบกฎเกณฑ์ การใช้ภาษาคิดต่อสื่อสารให้ถูกต้องตรงตามความหมาย เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์

นอกจากนี้ภาษาไทย ยังเป็นเครื่องมือในการสื่อสารทางวิชาการ นักการศึกษา เฉพาะกลุ่มอาชีพ จะมีภาษาและศัพท์เฉพาะ ภาษาไทยจึงมีศัพท์เฉพาะสาขา มีศัพท์บัญญัติยใหม่ ๆ ที่ใช้ในวงการต่าง ๆ เช่น แพทย์ ธุรกิจ เทคโนโลยี เพื่อติดต่อสื่อสารกันในสาขาค่าง ๆ ได้ศึกษาความหมายของภาษาและศัพท์เฉพาะสาขาค่าง ๆ รวมทั้งสามารถนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสม ศึกษาความหมายของภาษา และศัพท์เฉพาะสาขาค่าง ๆ รวมทั้งสามารถนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสม ช่วยให้การสื่อสารเข้าใจกันและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และประสบการณ์อันมีคุณค่า บรรพบุรุษได้ใช้ภาษาบันทึกประวัติศาสตร์และบอกเล่าสืบต่อ ๆ กันมาทุกยุค ทุกสมัย ต่อมาใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการศึกษา แสวงหาความรู้ ประสบการณ์และรับสิ่งที่ประ โยชน์ มาใช้พัฒนาตนเองและสังคม ตามสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

การแสวงหาความรู้และประสบการณ์โดยการฟัง การอ่าน และการดูจากบุคคล จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ และสภาพแวดล้อมรอบตัว ภาษาจะช่วยพัฒนาสติปัญญา กระบวนการคิด การวิเคราะห์ การวิจารณ์ จนเกิดเป็นความรู้ใหม่ ซึ่งการใช้ภาษา โดยการพูดและการเขียน เพื่อแสดงข้อมูลความรู้และวิพากษ์วิจารณ์ความคิดเห็นต่าง ๆ แลกเปลี่ยนกับผู้อื่น ทำให้เกิดความรู้ และประสบการณ์ใหม่ ทำให้เป็นผู้มีชีวิตทัศน์และโลกทัศน์ ที่สอดคล้องกับยุคสมัยสามารถติดตามความเจริญก้าวหน้าของศาสตร์ต่าง ๆ ทำให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

ภาษาเป็นเครื่องมือในการรับและการถ่ายทอดวัฒนธรรม ค่านิยม คุณธรรมและจริยธรรมที่พึงประสงค์ จากคนรุ่นก่อนและจากสังคม เพื่อปลูกฝังและหล่อหลอม ให้เป็นผู้มีคุณลักษณะที่เหมาะสมตามที่สังคมคาดหวัง ในขณะที่เดียวกันการเปลี่ยนแปลงเจตคติและค่านิยม บางประการที่ไม่เหมาะสมก็กระทำโดยใช้ภาษาเป็นเครื่องมือ โน้มน้าวใจและชี้แนะให้เห็นโทษของเจตคติหรือค่านิยมที่ไม่เหมาะสมแล้วใช้ภาษาชักจูง ให้เห็นคุณค่าและประโยชน์ของเจตคติ และค่านิยมที่ต้องการปลูกฝัง ภาษาจึงเป็นเครื่องมือของการศึกษา ถ่ายทอดและสืบต่อสิ่งต่าง ๆ ที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และประพฤติปฏิบัติตาม

2.3 เป็นเครื่องมือเสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันและอยู่ร่วมกันเป็นสังคมที่มีสันติสุขให้การสนับสนุนและร่วมมือ เพื่อพัฒนาสังคมให้มีความก้าวหน้าร่วมกัน บางครั้งการอยู่ร่วมกันในหมู่คนจำนวนมาก อาจมีปัญหาและอุปสรรคในการสื่อสาร ผลของการใช้ภาษาไทยในการสื่อความหมายที่ชัดเจน ไม่กำกวม จะทำให้เกิดความเข้าใจอันดี มีสัมพันธภาพ ให้ความร่วมมือในสังคมไม่สร้างปัญหาและความแตกแยก ส่งผลให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข วัฒนธรรมของสังคมไทยโดยส่วนรวมพึ่งพาอาศัยกัน แต่ก็มี ความแตกต่างของคนบางกลุ่มตามถิ่นที่อยู่ การดำเนินชีวิตและมีภาษาใช้เฉพาะกลุ่ม โดยจะมีภาษาของกลุ่มตนสำหรับใช้ในการสื่อสารกันในกลุ่ม เช่น ภาษาท้องถิ่นต่าง ๆ ภาษาชุมชนกลุ่มน้อย ดังนั้นจึงมีการกำหนดให้ใช้ภาษาร่วมกันเรียกว่า “ภาษาไทยกลางหรือภาษาไทยมาตรฐาน” ที่คนทุกกลุ่มทุกชุมชนท้องถิ่นยอมรับ และนำมาใช้สื่อสารให้เข้าใจตรงกัน ทั้งในการศึกษา ทางราชการและสื่อสารมวลชน การใช้ภาษาไทยเป็นภาษากลาง จะได้ช่วยให้สร้างความเข้าใจอันดีต่อกันในสังคมไทย โดยส่วนรวมและสร้างความเป็นเอกภาพของชาติ

นอกจากนี้ ภาษาไทยยังช่วยให้คนในสังคมยุคปัจจุบันมีความเข้าใจที่ดีต่อกันแล้วยังเป็นเครื่องมือบันทึกและถ่ายทอดความรู้สึกรสนิยมของบรรพบุรุษ ในรูปของวรรณคดีและวรรณกรรม การอ่านและการศึกษาวรรณคดี วรรณกรรมแต่ละสมัยทำให้ชนรุ่นหลังรับรู้ และเข้าใจความรู้สึกรสนิยมของผู้แต่ง มีชีวิตความเป็นอยู่เหตุการณ์ลักษณะของสังคมและวัฒนธรรมสมัยนั้น ๆ ได้

2.4 เป็นเครื่องมือสร้างเอกภาพของชาติ สังคมจะเป็นปึกแผ่นมั่นคงเจริญรุ่งเรืองก็เพราะคนในสังคมมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและมีความรู้สึกผูกพัน เป็นพวกพ้องพึ่งพาอาศัยกันและกัน เพราะคนไทยมีภาษาไทยเป็นภาษากลางหรือภาษามาตรฐานใช้ร่วมกัน นอกจากนี้ภาษาไทยยังแสดงให้เห็นถึงอารยธรรม และมีความเจริญรุ่งเรืองของชาติ ที่มีภาษาไทยใช้และก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพของชาติ เป็นพลังสำคัญทำให้คนไทยเกิดความสามัคคีสนับสนุนและร่วมมือกันที่จะพัฒนาชาติไทยให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

บางชาติมีภาษาใช้สื่อสารจำนวนมาก เช่นประเทศอินเดียมีภาษาใช้มากมายในการสื่อสาร จึงทำให้เกิดอุปสรรคไม่สามารถทำความเข้าใจต่อกันได้ เพราะแต่ละกลุ่มชนมีภาษาใช้เป็นของตนเอง ทำให้มีความคิดเห็นแตกแยกขัดแย้ง มีความรู้สึกว่าเป็นคนต่างกลุ่ม จึงขาดความเป็นเอกภาพในชาติ ซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาชาติ แม้อินเดียจะมีภาษากลางของชาติกำหนดให้ใช้ในการติดต่อสื่อสาร แต่ไม่สามารถทำให้คนแต่ละกลุ่มมีความคิดและมีความรู้สึกเป็นพวกเดียวกันได้ แต่ชาติไทยถึงแม้ว่าจะมีภาษาถิ่นใช้ แต่ก็ยังเป็นภาษากลางที่สามารถใช้สื่อสารและสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันได้

2.5 เป็นเครื่องช่วยจรรโลงใจ โดยธรรมชาติมนุษย์ทุกเพศ ทุกวัย ต้องการได้รับความจรรโลงใจในชีวิตอยู่เสมอ แม้แต่เด็กเล็ก ๆ ยังต้องการฟังเสียงเท่กล่อมเมื่อโตขึ้นชอบฟังเสียงเพลง ทั้งบทร้องและทำนอง ย่อมทำให้เกิดความสำราญใจ แม้การอ่าน หรือการฟังนิทาน นวนิยาย บทกวี สารคดี บันเทิงคดี คำอวยพร สุภาษิต เป็นต้น ซึ่งผู้ประพันธ์ได้สรรหาถ้อยคำอันไพเราะแฝงด้วย ข้อคิดที่ลึกซึ้ง เป็นภาษาเรียงร้อยให้เกิดความจรรโลงใจแก่ผู้อ่านและผู้ฟัง

สื่อสารมวลชนทุกแขนง ในปัจจุบันมีบทบาทสำคัญในการให้ความจรรโลงใจแก่คนในสังคม เช่น สื่อมวลชนประเภทวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ภาพยนตร์ ก็ต้องใช้ภาษาเป็นส่วนประกอบที่สำคัญ ในการนำเสนอหรือโฆษณา จึงจะทำให้ผู้ฟัง ผู้ชม ได้เข้าใจข้อมูล ข่าวสารอย่างชัดเจน เพื่มนรชาติและเกิดความจรรโลงใจได้เต็มที่ เรื่องราวที่ช่วยให้เกิดความจรรโลงใจและความสำราญ จำเป็นต้องอาศัยภาษาสื่อ ดังนั้นภาษาไทย จึงมีความสำคัญช่วยให้ชีวิตคนไทย มีความสดชื่นรื่นรมย์ มีสุขภาพจิตที่ดีไม่เคร่งเครียดเกิดความคิดสร้างสรรค์และสังคมไทยดำรงอยู่ได้ด้วยดี ต่อการดำรงชีวิตและความเป็นปึกแผ่นของสังคมไทย คนไทยจำเป็นต้องตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทย ต้องทำความเข้าใจ และศึกษาหลักเกณฑ์ทางภาษารวมทั้งการฝึกฝนให้มีทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปใช้ในการสื่อสาร การเรียนรู้ การศึกษาค้นคว้า และการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อการสร้างความเป็นเอกภาพของชาติ และความจรรโลงใจ เพื่อเกิดประโยชน์แก่ตนเอง ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

3. ธรรมชาติของภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นภาษาในตระกูลไท (Tai family) มีวิวัฒนาการมานานกว่า 700 ปี คนไทยใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือการดำรงชีวิตและการสื่อสารทั้งการพูด การอ่าน การฟัง และการเขียน ก่อให้เกิดความคิดเชิงสร้างสรรค์ และแสดงให้เห็นถึงบุคลิกภาพและลักษณะนิสัยของคนไทย ที่แตกต่างจากชนชาติอื่น ดังคำกล่าวที่ว่า “สำเนียงสื่อภาษาภิรยาต่อสกุล” ภาษาไทยยังช่วยดำรงความเป็นชาติไทย ความเป็นเอกลักษณ์ของคนไทยในการติดต่อสื่อสาร จนได้คำยกย่องว่า “สยามเมืองยิ้ม” เพราะภาษาช่วยกล่อมเกลานิ้วยของคนไทยที่แสดงความเป็นมิตรไมตรีต่อกัน อันเป็นที่ภาคภูมิใจของคนทั้งชาติ

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือการสื่อสาร เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและตรงตามจุดมุ่งหมายในการแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกและความต้องการ คำในภาษาไทยย่อมประกอบด้วยเสียงพยัญชนะเสียงสระและเสียงวรรณยุกต์และประกอบด้วยความหมายของคำ แต่ละคำ มีเสียงวรรณยุกต์ที่ต่างกัน ความหมายของคำก็เปลี่ยนไป เช่น ป่า ป่า ป่า ทำให้ภาษาไทยมีคำใช้มากขึ้น

จากการออกเสียงวรรณยุกต์ที่ต่างกัน นอกจากนั้นคำในภาษาไทยยังมีเสียงหนักเบา สันยาวต่างกัน เช่น คำว่า กระเช้าและเช้านี้ จะออกเสียงคำว่าเช้าต่างกัน ภาษาไทยยังมีระดับของภาษาต้องใช้ เหมาะแก่กาลเทศะและบุคคล ภาษาไทยยังมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา เช่น แต่ก่อนเรา ใช้คำว่าหล่อนในความหมายของผู้ถูกกล่าวถึง เป็นสรรพนามบุรุษที่ 3 ในเชิงยกย่อง ปัจจุบัน คำว่า “หล่อน” ไม่นิยมใช้เพราะเป็นคำที่ให้ความรู้สึกดูหมิ่นเหยียดหยามเป็นต้น ภาษาจึงมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและสภาพวัฒนธรรม ของกลุ่มคนในสังคมและสภาพของสังคม และเศรษฐกิจ คนที่ได้รับการศึกษาสูงจะใช้ภาษาที่สูงกว่าคนในแหล่งที่มีระดับชีวิตที่ต่ำ การใช้ ภาษาเป็นทักษะที่ผู้ใช้ต้องฝึกฝน ให้เกิดความชำนาญไม่ว่าจะเป็นการอ่าน การเขียน การพูด การ ฟัง การดูและสื่อต่าง ๆ ต้องใช้ภาษาให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา และความเหมาะสม ในการสื่อสารคิดต่ออย่างมีวิจารณญาณ มีเหตุผลและใช้ภาษาอย่างมีคุณธรรมและมีมารยาท

ภาษาไทยมีคุณสมบัติสำคัญ 3 ประการ คือ ประการแรก คำที่ใช้พูดประกอบด้วย เสียงและความหมาย มีการใช้ถ้อยคำที่เป็นระบบมีระเบียบแบบแผนที่เป็นกฎเกณฑ์ทางภาษา ประการที่สอง ภาษามีพลังทำให้ผู้อ่านฟังเกิดอารมณ์แห่งความชื่นชมหรือความเศร้าใจ เพราะถ้อยคำ ที่ใช้ทำให้ผู้รับการสื่อสารมีอารมณ์ไปตามถ้อยคำที่ใช้ ประการที่สาม สามารถนำคำมาประกอบ เป็นถ้อยคำหรือประโยคสื่อความคิดได้มากมาย และยอมรับความหมายนั้นๆ ร่วมกัน ดังนั้น ภาษาจึงมีคุณสมบัติเป็นเครื่องมือถ่ายทอดวัฒนธรรมและวิทยาการต่าง ๆ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมและเกิดการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ขึ้นตามมาอีกด้วย

ปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ นักเรียนส่วนหนึ่ง มีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และใช้โปรแกรมเวิร์ดโปรเซสซิ่ง (Word Processing) ในการเรียนภาษาไทย การรวบรวมข้อมูลข่าวสาร การเขียนโครงการ การเขียน รายงานด้วยแผ่นดิสก์ การส่งอีเมลล์ส่งครู แทนที่จะเขียนรายงานเป็นแผ่นกระดาษ การใช้ โปรแกรมเวิร์ดโปรเซสซิ่งช่วยให้นักเรียนใช้กระบวนการเขียนในการปรับปรุงพัฒนาบทเขียน ของนักเรียนทั้งในชั้นกว้าง ขึ้นปรับปรุง พัฒนาและสามารถพิมพ์รายงานได้ รวมทั้งสามารถใช้ อินเทอร์เน็ต ในการค้นหาข้อมูลข่าวสารต่างๆ การใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) ในการ ส่งข้อมูล ข่าวสาร การเรียนรู้กับเพื่อนทั้งในและนอกโรงเรียน สามารถคุยกับเพื่อนได้ ดังนั้นครู ภาษาไทยจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และการเชื่อมโยงเครือข่ายเทคโนโลยี นักเรียน อาจเชื่อมโยงสอบถามปัญหาการเรียนรู้กับครู โดยใช้โทรศัพท์มือถือ หรือคอมพิวเตอร์ก็ได้ ซึ่งถือ เป็นการนำเทคโนโลยี มาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ แม้แต่การนำคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) มาใช้ก็เป็นการพัฒนาการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน

4. วิสัยทัศน์การเรียนรู้ ภาษาไทย

ภาษาไทย เป็นภาษาประจำของประเทศที่ใช้ในการสื่อสาร ของคนในประเทศ โดยภาษาเป็นสื่อกลางในการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นภาษาราชการ ภาษาที่ใช้ในการเรียนรู้ ในสถานศึกษา การใช้ภาษาไทยในการสื่อสารด้วยการพูดออกมาเป็นเสียง เรายังใช้ภาษาไทย ในการสื่อสารผ่านทางตัวอักษร ดังนั้นการเรียนรู้ภาษาไทยจึงมีความสำคัญสมกับเป็นภาษาของชาติ การใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง จึงต้องมีการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดทักษะ และมีความสามารถในการ ใช้ภาษา เป็นสื่อกลางในการเรียนรู้ ศึกษา ค้นคว้า แสวงหาความรู้และประสบการณ์ ดังนั้น ภาษาและวัฒนธรรมไทย จึงก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ ชื่นชม ซาบซึ้ง โดยเฉพาะความสามารถ สร้างสรรค์ ภูมิปัญญา ในการสร้างหรือประดิษฐ์ตัวอักษรไทยของบรรพบุรุษที่ให้เราภูมิใจจนถึง ปัจจุบัน การเรียนภาษาไทยต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้คิดสร้างสรรค์ คิดเพื่อตัดสินใจแก้ปัญหา และวินิจฉัยอย่างมีเหตุผล การใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์สละสลวยไพเราะเพื่อก่อให้เกิดบุคลิกภาพ ให้มีความน่าเชื่อถือ

5. คุณภาพของผู้เรียน

เมื่อจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว ผู้เรียนต้องมีความรู้ความสามารถ ดังนี้

- 5.1 สามารถใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างดี
- 5.2 สามารถอ่าน เขียน ฟัง ดู และพูด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 5.3 มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผลและคิดเป็นระบบ
- 5.4 มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน การแสวงหาความรู้และใช้ภาษาในการพัฒนาตน

และสร้างสรรค์งานอาชีพ

5.5 ตระหนักในวัฒนธรรมการใช้ภาษาและความเป็นไทย ภูมิใจและชื่นชม ในวรรณคดีและวรรณกรรมซึ่งเป็นภูมิปัญญาของคนไทย

5.6 สามารถนำทักษะทางภาษามาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถูกต้องตามกาลเทศะและบุคคล

5.7 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และสร้างความสามัคคีในความเป็นความเป็นชาติไทย

5.8 มีคุณธรรมจริยธรรม มีวิสัยทัศน์ โลกทัศน์ที่กว้างไกลและลึกซึ้ง

คุณภาพของผู้เรียน เมื่อจบช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ผู้เรียนต้องมีความรู้ความสามารถ ดังนี้คือ อ่านได้คล่องและอ่านได้เร็ว เข้าใจความหมายและหน้าที่ของคำ กลุ่มคำประโยค และเข้าใจ ข้อความที่อ่าน นำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาคิด คาดคะเนเรื่องราว และเหตุการณ์ เลือกอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์ ทั้งความรู้และความบันเทิง พูดและเขียน

แสดงความรู้ ความคิดความรู้สึกรู้สึก ความต้องการและจินตนาการ จดบันทึกความรู้ประสบการณ์ และเรื่องราวในชีวิตประจำวัน จับใจความสำคัญตั้งคำถาม ตอบคำถาม สนทนาแสดงความคิดเห็น เล่าเรื่องถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึกจากเรื่องที่ฟัง ที่ดู เข้าใจว่า ภาษาไทย มีทั้งภาษามาตรฐาน และภาษาไทยถิ่น ใช้คำคล้องจอง แต่งบทหรือกรองง่าย ท่องจำบทหรือกรองที่ไพเราะ และนำไปใช้ในการพูดและเขียน นำปริศนาคำทาย และบทหรือการเล่นในท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนและเล่น ใช้ทักษะทางภาษาในการเรียน การแสวงหาความรู้ และใช้ได้เหมาะสมกับบุคคล และสถานการณ์ นำความรู้ที่ได้จากการอ่านวรรณคดีมาใช้ในชีวิต มีมารยาทการอ่านการเขียนการพูด มีนิสัยรักการอ่านและการเขียน

คุณภาพของผู้เรียนที่กำหนดในช่วงชั้นที่ 1 นั้น เป็นคุณภาพที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องฝึกทักษะต่างๆ อย่างต่อเนื่องดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะทางภาษาอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มภาษาไทย ประกอบด้วย

ตารางที่ 1 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3)

สาระที่ 1 การอ่าน	
มาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3)
มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด ไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน	1. สามารถอ่านได้ถูกต้องตามหลักการอ่าน อ่านได้คล่องและรวดเร็ว เข้าใจความหมาย ของคำและข้อความที่อ่าน 2. สามารถเข้าใจความสำคัญและรายละเอียด ของเรื่อง หาคำสำคัญหรือใช้แผนภาพ โครงเรื่องหรือ แผนภาพ ความคิด เป็น เครื่องมือการพัฒนา ความเข้าใจ การอ่าน รู้จักใช้คำถามเกี่ยวกับเนื้อหา และแสดง ความรู้ ความคิด คาดคะเนเหตุการณ์ เรื่องราว ที่อ่านและกำหนดแนวทางปฏิบัติ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สาระที่ 1 การอ่าน	
มาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3)
	3. สามารถอ่านในใจและอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและร้อยกรอง ได้รวดเร็ว ถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์และอักขระวิธีการและจำบทประโยชน์ ทั้งความรู้และความบันเทิง มีมารยาทการอ่านและมีนิสัยรักการเรียน
สาระที่ 2 การเขียน	
มาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3)
มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียน เรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงาน ข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษา ค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ	1. สามารถเขียนคำได้ถูกความหมายและสะกด การันต์ถูกต้อง ใช้ความรู้และประสบการณ์ เขียนประโยค ข้อความและเรื่องราวแสดงความคิด ความรู้สึก ความต้องการและจินตนาการ รวมทั้ง ใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน 2. มีมารยาทการเขียนและนิสัยรักการเขียน และใช้ ทักษะการเขียนจดบันทึกความรู้ ประสบการณ์ และเรื่องราวในชีวิตประจำวัน
สาระที่ 3 การฟัง การดู การพูด	
มาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3)
มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก ในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและ สร้างสรรค์	1. สามารถจับใจความสำคัญสิ่งที่ได้ฟัง และได้ดู และเข้าใจเนื้อเรื่อง ถ้อยคำการใช้เสียง และกิริยา ท่าทางของผู้พูด และแสดงทัศนะเรื่องที่ฟังและดู อย่างมีวิจารณญาณ 2. สามารถตั้งคำถาม และตอบคำถามสนทนา แสดงความคิดเห็น เล่าเรื่องถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึกและประสบการณ์ ใช้ถ้อยคำ เหมาะแก่เรื่อง อย่างสร้างสรรค์ ตามหลักการพูด มีมารยาท การฟัง การดู

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา	
มาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3)
<p>มาตรฐาน ท 4.1</p> <p>เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. สามารถสะกดคำโดยนำเสียงและรูปของพยัญชนะ สระและวรรณยุกต์ประสมเป็นคำอ่านและเขียนคำได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา 2. เข้าใจความหมายและหน้าที่ของคำ กลุ่มคำและประโยค การเรียงลำดับคำ และเรียบเรียงประโยคตามลำดับความคิดเป็นที่ชัดเจน 3. สามารถใช้ภาษาสื่อสารในชีวิตประจำวัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้วยถ้อยคำสุภาพ และรู้จักคิดไตร่ตรอง ก่อนพูดและเขียน 4. เข้าใจว่าภาษาไทย ทั้งภาษาไทยกลางหรือภาษาไทยมาตรฐาน และภาษาถิ่น 5. สามารถเลือกใช้คำคล้องจอง และแต่งบทร้อยกรองได้ 6. สามารถนำปริศนาคำทาย และบทร้องเล่นในท้องถิ่น มาใช้ในการเรียนและเล่นได้
สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา	
มาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3)
<p>มาตรฐาน ท 4.2</p> <p>สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคม และชีวิตประจำวัน</p>	<p>สามารถใช้ทักษะทางภาษา เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้ และการทำงานร่วมกับผู้อื่นและใช้เทคโนโลยีการสื่อสารพัฒนาการเรียนรู้</p>

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สาระที่ 5 วรรณคดี และวรรณกรรม	
มาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3)
มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมา ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	สามารถอ่านนิทาน เรื่องสั้นง่าย ๆ สำหรับเด็ก สารคดี บทความ บทร้อยกรอง และบทละคร เหมาะกับวัยของเด็ก ให้ได้ความรู้และความ บันเทิง ได้ข้อคิดเห็นจากการอ่านและนำไปใช้ ในชีวิตจริง

6. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลักสูตรแกนกลาง สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งสติปัญญาความรู้ ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม คุณธรรม จริยธรรมในการดำรงชีวิตมีค่านิยมที่ดีสามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข และ เน้นการสร้างกระบวนการการเรียนรู้ ที่นำไปสู่การพัฒนาคนและการดำรงชีวิตในสังคม มีความ ภูมิใจ ในความเป็นไทย รวมทั้งการส่งเสริมภูมิปัญญาไทย ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ คนไทยทุกคนจะต้องรักษาและสืบสานให้คงอยู่ชาติตลอดไป และเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ของคนในชาติ ที่ใช้ได้อย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันให้ ความร่วมมือและสนับสนุนกันกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการดำรง ชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคม อย่างมีความสุขดังนั้นสถานศึกษาที่ทำหน้าที่พัฒนาคนในชาติ ถือเป็นหน้าที่ ในการพัฒนาผู้เรียน ให้มีความสามารถใช้ภาษาไทย เพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพในฐานะเป็นวัฒนธรรม ของชาติ

การวัดและการประเมินผลการพัฒนาความสามารถทางภาษาของผู้เรียน เป็นภารกิจ ที่มีความยุ่งยาก แม้ว่าการทดสอบจะทำการทดสอบตามเกณฑ์ก็ตาม แต่การวัดและการประเมินผล จะต้องถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ ซึ่งต้องดำเนินการวัด และประเมินผลควบคู่ กันไป ซึ่งถือเป็นการบูรณาการ หรือ ประสมประสานการวัดและการประเมินผล กับการเรียนรู้ การประเมินผลมีหลากหลายวิธีมีทั้งทางตรงและทางอ้อม ต่อการเรียนรู้ ผลทางตรง คือ ให้ข้อมูล

ย้อนกลับ ที่จะนำไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และผลทางอ้อมคือการประเมินผล เป็นตัวชี้้นำการเรียนรู้ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา จึงสามารถนำผลการประเมิน ทั้ง 2 รูปแบบ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตาม พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ระบุว่า การจัดการศึกษาที่ยึดหลักผู้เรียนทุกคน มีความสามารถเรียนรู้และ พัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ การศึกษาพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพ ดังนั้นในการวัดและประเมินผล ผู้สอนจะต้องออกแบบ การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ และผู้เรียนในฐานะผู้ถูกประเมินจะต้องฝึกฝนตนเอง ให้เกิดทักษะความชำนาญและแม่นยำ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่วและถูกต้อง แม่นยำ การวัดและการประเมินผลจะทำการวัดและประเมินทั้งก่อนเรียน ระหว่างการเรียนและ หลังเรียน เพื่อตัดสินผลการเรียน

7. การวัดและการประเมินผลการเรียนภาษาไทย

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ ด้านภาษา เป็นการดำเนินการหลายขั้นตอน ดังนั้น ผู้ปฏิบัติหน้าที่จะต้องเข้าใจหลักการของการเรียนรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการพัฒนาทางภาษา เพื่อเป็นพื้นฐานดังนี้

7.1 ทักษะทางภาษา ทางการ ฟัง การดู การพูด การอ่านและการ เขียนมีความสำคัญ เท่า ๆ กัน และทักษะเหล่านี้จะบูรณาการกับการเรียนการสอนจะไม่แยกฝึกทักษะทีละอย่าง จะต้อง ฝึกทักษะไปพร้อมกันทักษะทางภาษา ทักษะหนึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาทักษะอื่นๆ ด้วย

7.2 ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาความสามารถทางภาษาพร้อมกับการพัฒนา ความคิด เพราะภาษาเป็นสื่อของความคิด ผู้ที่มีทักษะและความสามารถในการใช้ภาษามีประมวลคำ มาก จะช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดด้วย ขณะเดียวกันการเรียนภาษาจะเรียนร่วมกับ ผู้อื่น มีการติดต่อสื่อสาร ใช้ภาษาในการติดต่อกับเพื่อน ครูจึงถือเป็นการฝึกทักษะทางสังคมด้วย เมื่อผู้เรียนได้ใช้ภาษาในสถานการณ์จริง ทั้งในการสื่อสารทางวิชาการในห้องเรียน นอกห้องเรียน จะทำให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาและได้ฝึกทักษะ สถานการณ์จริง

7.3 ผู้เรียนต้องเรียนรู้การใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนอย่างถูกต้องด้วยการฝึก การใช้ การพูด การเขียน เรียนรู้กฎเกณฑ์ทางภาษาแต่เพียงอย่างเดียว การเรียนภาษาจะต้องเรียนรู้ ไวยากรณ์ หรือการเขียนภาษา การสะกดคำ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และนำความรู้ดังกล่าว ไปใช้ในการฝึกการเขียน และพัฒนาทักษะทางภาษาของตน

7.4 ผู้เรียนทุกคนจะได้รับการพัฒนาทักษะทางภาษาเท่ากัน แต่การพัฒนาทาง ภาษา จะไม่เท่ากันและวิธีการเรียนรู้จะต่างกัน

7.5 ภาษากับวัฒนธรรม มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด หลักสูตรให้ความสำคัญ และเห็นคุณค่าของเชื้อชาติ กิจกรรมภูมิหลังของภาษาและการใช้ภาษาถิ่นของผู้เรียนและช่วยให้ผู้เรียน พัฒนาภาษาไทยของตนและพัฒนาความรู้สึที่ดีเกี่ยวกับภาษาไทย และกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนภาษาไทยอย่างมีความสุข

7.6 ภาษาไทยเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ และทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จะต้องใช้ภาษาไทย เป็นเครื่องมือการสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ การเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จะใช้ภาษาในการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การอภิปราย การเขียนรายงาน การเขียนโครงการ การตอบคำถาม การตอบข้อทดสอบ ดังนั้นครูทุกคนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จะต้องใช้ภาษาที่เป็นแบบแผน เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน และต้องสอนการใช้ภาษาแก่ผู้เรียนด้วย

8. การรายงานการประเมิน

วิธีการรายงานผลการประเมินมีหลายลักษณะ ซึ่งจะประเมินผลไปตามลักษณะ ผลการเรียนรู้ที่ต้องการประเมิน วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล จุดประสงค์ของการประเมินและผู้ใช้ ข้อมูลของผลการประเมิน รูปแบบที่ใช้โดยทั่วไป มีดังนี้

- 8.1 การรายงานในรูปคะแนน ได้แก่ คะแนนร้อยละ คะแนนรวม
- 8.2 ระดับผลการเรียน เป็นตัวอักษรตัวเลข
- 8.3 มาตรฐานที่แสดงพัฒนาการ ความสามารถในลักษณะทำเครื่องหมาย (rubric)
- 8.4 รายงานโดยเขียนเล่า
- 8.5 การให้ข้อคิดเห็นโดยการเขียน
- 8.6 การรายงานด้วยวาจา

เป้าหมายของการจัดการศึกษา คือ พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐาน การเรียนรู้ที่กำหนดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนจำเป็นต้องวางแผนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ วางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการประเมินให้สอดคล้อง และให้ได้ข้อมูลที่น่าไปใช้ในการประเมินความรู้ความสามารถจริงของผู้เรียน ความสามารถในการใช้ภาษา สามารถประเมินจากการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ทั้งในขณะที่ผู้สอนจัดกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งถือว่าอยู่ในบริบทที่ผู้สอนได้ จัดให้หรือจำลองสถานการณ์ขึ้นมา ขณะที่ผู้เรียนฝึกปฏิบัติในสภาพที่เป็นจริงจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่าง ๆ รอบตัว ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ได้เป็นอย่างดี ควบคู่ไปกับการประเมินความรู้ความสามารถทางภาษา ผู้สอนสามารถประเมินพัฒนาการ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ต้องการปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ครูผู้สอนควรนำผล

การประเมินมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนอย่างจริงจัง มิใช่การประเมินเพื่อการตัดสินใจเลื่อนชั้นประการเดียว เพราะหลักการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความสำคัญต่อการประเมินเพื่อปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนเป็นประเด็นสำคัญ

9. หลักการของการประเมินผลในชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ

ประการแรก : การประเมินผลในชั้นเรียน ที่มีประสิทธิภาพ จะต้องส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

การประเมินผลในชั้นเรียน ที่มีประสิทธิภาพ จะต้องส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งนี้เพราะเป้าหมาย ของการประเมินในชั้นเรียนคือ การเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาการสอน แนวคิดนี้ชี้ให้เห็นว่าการประเมินผล จะต้องเป็นกระบวนการดำเนินงาน ดังนั้นสรุปได้ว่าผลการเรียนการสอนหรือประเมินผลตอนจบบทเรียนผู้สอนจะต้องปฏิบัติการประเมินผลการเรียนรู้ตั้งแต่เริ่มต้น บทเรียนเพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐาน ประเมินผลระหว่างการเรียนการสอน โดยประเมินอย่างสม่ำเสมอ ตลอดการสอนแต่ละหน่วย เพื่อให้ได้ข้อมูลมาปรับปรุงการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผลประเมินจะใช้ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนและระดับการเรียนรู้ของนักเรียน

ในกระบวนการประเมิน ผู้สอนต้องตั้งเกณฑ์ไว้ล่วงหน้า เพื่อรองรับทั้งการสอนและการประเมินและต้องอธิบายเกณฑ์ที่ต้องการให้ผู้เรียนทราบ รวมทั้งแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียน ทราบอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้เรียนจะได้พัฒนาตัวเองไปสู่เป้าหมายตามเกณฑ์

ประการที่ 2 : การประเมินจะต้องใช้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย การวัดเพียงครั้งเดียวจะได้ข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ เนื่องจาก ข้อมูลของผู้เรียนได้เพียงเวลานั้นเท่านั้น การใช้ข้อมูลจากหลายแหล่งได้มาด้วยวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัดและสภาพที่เป็นจริง มีความสำคัญต่อการตัดสินใจโดยรวมเช่น การให้ระดับผลการเรียนหรือการเลื่อนระดับ ซึ่งประเด็นนี้ถือว่าสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตราที่ 26 ที่กำหนดให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาผลการประเมินด้วยวิธีการต่าง ๆ และสอดคล้องกับหลักการในการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น

ประการที่ 3 : การประเมินจะต้องมีความเที่ยงตรง เชื่อถือได้ และยุติธรรม ความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นเป็นคุณสมบัติสำคัญของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ เป็นผลมาจากการใช้ เครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ที่สามารถวัดสิ่งที่ต้องการวัด เช่น ผู้สอนต้องการติดตามสังเกตการณ์ใช้แหล่งความรู้ เพื่อการ

ค้นคว้าข้อมูลในสภาพที่เป็นจริงของผู้เรียน มิใช่การให้ผู้เรียนสอบ โดยการเขียนตอบ เพื่อแสดงความรู้เกี่ยวกับการค้นคว้าข้อมูลจากห้องสมุด เพราะถือว่าเป็นวิธีการทางอ้อมที่ไม่เที่ยงตรงและไม่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนได้เพียงพอ

คุณสมบัติด้านความเชื่อถือของข้อมูลนั้น หมายถึง ความเชื่อถือได้ และความคงเส้นคงวาของการประเมิน หากการประเมินผู้เรียนคนเดียวกับเครื่องมือเดียวกัน แต่ให้ผลต่างกัน คำถามที่จะถูกถามก็คือเครื่องมือมีความน่าเชื่อถือเพียงใด การกำหนดเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน จะช่วยให้ผลการประเมินมีความเชื่อถือได้มากไม่ว่าจะเป็นการประเมินโดยผู้ประเมินคนเดียวหรือหลายคน

ความยุติธรรมหมายถึง การให้ผู้เรียนทุกคนมีโอกาส แสดงสิ่งที่เขารู้และสามารถทำได้ ในขณะที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เน้นการหาเหตุผล แก้ปัญหา ถือเป็น การประเมินที่ไม่ยุติธรรม ความรู้สึกส่วนตัวของผู้สอน เกี่ยวกับผู้เรียนมีอิทธิพลต่อการประเมินผู้เรียน และสามารถนำไปสู่ความเป็นธรรม ต่อผู้เรียนได้ ซึ่งผู้สอนพึงระมัดระวัง

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับสถานการณ์ในชีวิตจริง จะช่วยให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่าง สิ่งที่ศึกษากับสภาพที่เป็นจริง ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้และประยุกต์ใช้ความรู้กับการดำรงชีวิตประจำวันได้โดยง่าย การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนด้วยวิธีการที่สอดคล้องสัมพันธ์กับกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าว ทำให้สามารถประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้องแม่นยำและยุติธรรม

10. การวางแผน การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการประเมินผลการเรียน

หลังจากการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้แล้วผู้สอน จะต้องพิจารณากำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการเรียนรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวมีองค์ประกอบ ดังนี้

10.1 ผลการเรียนรู้ที่ต้องการจากกิจกรรมการเรียนรู้คืออะไร ตามกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการเรียนรู้ได้มาจากมาตรฐานการเรียนรู้ระดับต่าง ๆ ซึ่งถูกกำหนดไว้ โดยครอบคลุมความรู้ ทักษะและคุณธรรมและจริยธรรม ค่านิยมต่างๆ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จะนำไปสู่การเลือกวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ เช่น ผู้สอนกำหนดว่า ผลการเรียนรู้ที่ต้องการคือ ความสามารถในการเขียนบทความเพื่อ โน้มน้าวชักชวนผู้สอนจะต้องเก็บรวบรวมตัวอย่าง ผลงานที่เคยมอบหมายให้ผู้เรียน ได้จัดทำเกี่ยวกับเรื่องนี้ และประเมินโดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ผลการประเมิน จึงจะเที่ยงตรงเชื่อมั่นได้ ถ้าหากผู้สอน ใช้แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลถือว่าผู้สอนใช้วิธีการไม่เหมาะสม

10.2 ความมุ่งหมายของการประเมินคืออะไรและใครจะเป็นผู้นำผลการประเมินมาใช้ ความมุ่งหมายของการประเมินและผู้จะนำผลการประเมินไปใช้ จะช่วยให้สามารถเลือกใช้วิธีการประเมินได้เหมาะสมรวมทั้งสามารถกำหนดแนวทางในการรายงาน ผลการประเมินได้ การประเมินเพื่อวินิจฉัยจุดเด่น จุดด้อยของการเรียน กับการประเมิน เพื่อตัดสินผลการเรียนมีความมุ่งหมายต่างกัน การประเมินเพื่อวินิจฉัย ต้องการข้อมูลเพื่อปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน ดังนั้นวิธีการประเมินมุ่งเน้นในรายรายละเอียดทุกขั้นตอนของการเรียนรู้ เพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน เหมาะที่จะนำมาใช้ ระหว่างกระบวนการเรียนรู้ ส่วนการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน เป็นการประเมินสรุปผลการเรียนรู้ทั้งหมด แนวทางการวัดผลจึงมีลักษณะเฉพาะเป้าหมายหลักสำคัญที่จะแสดงภาพรวมเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ตามความคาดหวังเป็นต้น

11. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการเรียนของผู้เรียน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ถูกนำมาใช้ในการประเมินโดยทั่วไป ได้แก่ การสังเกต การตรวจงาน หรือผลงานการทดลองความรู้ การตรวจสอบการปฏิบัติ และการแสดงออก มีการนำเสนอแนวทาง การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยพิจารณาจากเป้าประสงค์ของการประเมิน เฉพาะเจาะจงในรายละเอียด เพื่อข้อมูลที่ี้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ต่อการปรับปรุงพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ได้อย่างแท้จริง ดังนี้

11.1 การได้ตอบแบบทดสอบ ทั้งในลักษณะที่เป็นแบบเลือกคำตอบ ได้แก่ ข้อสอบ แบบเลือกตอบ ถูกผิด จับคู่และข้อสอบชนิดข้อสอบสร้างคำตอบ ได้แก่ เติมข้อความ ในช่องว่าง คำตอบสร้างเป็นประโยค เป็นข้อความ แผนภูมิการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการนี้ เหมาะกับการวัดความรู้ เกี่ยวกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกระบวนการ ข้อดีคือใช้เวลาดำเนินการน้อย และสะดวกต่อการนำไปใช้ ให้ผลการประเมินตรงไปตรงมา เนื่องจากมีเกณฑ์ประเมินชัดเจน แต่ไม่เหมาะกับการประเมินผลการเรียนรู้ที่เป็น เจตคติและค่านิยม

11.2 การดูจากผลงาน เช่น เรียงความ บันทึกประจำวัน การทดลอง บทละคร บทร้อยกรอง แฟ้มผลงาน เป็นต้น ผลงานจะเป็นตัวแสดงให้เห็นการนำความรู้และทักษะไปใช้ในการปฏิบัติงานของผู้เรียน จุดเด่นของการประเมินผลงาน ก็จะแสดงให้เห็นสิ่งที่นักเรียนสามารถทำได้ มีการกำหนดเกณฑ์ การประเมิน เพื่อให้ผู้เรียน สามารถประเมินตนเองได้ เพื่อการปรับปรุงพัฒนาตนเองของผู้เรียน จุดอ่อนของการประเมินผลงาน คือ ต้องมีการกำหนดเกณฑ์ การประเมินร่วมกัน และใช้เวลาในการประเมินมาก รวมทั้งตัวแปรภายนอก อาจเข้ามามีอิทธิพลต่อการประเมินได้ง่าย

11.3 คู่มือปฏิบัติ โดยผู้สอนสามารถสังเกต การนำทักษะและความรู้ไปใช้ได้ โดยตรงในสถานการณ์ ที่ให้ปฏิบัติจริง วิธีการนี้ถูกนำไปใช้อย่างกว้างขวางในการประเมิน การปฏิบัติที่มีระเบียบข้อบังคับ เช่น การร้องเพลง ดนตรี ละครเวที พลศึกษา การไต่สวนที่ การกล่าวสุนทรพจน์ การประเมินโดยวิธีนี้จะมีคุณค่ามาก หากผู้เรียนได้นำไปใช้ในการประเมิน ตนเอง เพื่อสร้างแรงจูงใจในการปรับปรุงพัฒนาตนเอง มีเครื่องมือ คือ แบบสำรวจรายการ มาตรฐานส่วนประมาณค่า และเกณฑ์การให้ระดับคะแนน (Scoring rubric)

11.4 คู่มือกระบวนการ วิธีการนี้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ กระบวนการคิด ของผู้เรียน ซึ่งจะทำให้เข้าใจกระบวนการคิด ที่ผู้เรียนใช้ วิธีการที่ครูผู้สอนใช้อยู่เป็นประจำ ในกระบวนการเรียนรู้ คือการให้นักเรียนคิดการตั้งคำถามให้นักเรียนตอบโดยครูจะเป็นผู้สังเกต วิธีการคิดของผู้เรียน วิธีการเช่นนี้เป็นกระบวนการที่จะให้ข้อมูลเพื่อการวินิจฉัย และเป็นข้อมูล ย้อนกลับแก่ผู้เรียน โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่องซึ่งเหมาะกับการประเมินเพื่อพัฒนา การด้านคุณธรรม จริยธรรมและลักษณะนิสัย

จากแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการประเมินผลการเรียนรู้ ดังกล่าวสามารถ นำมาพิจารณากำหนดแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล ทักษะทางภาษาได้โดยการสังเกตผ่าน พฤติกรรมการปฏิบัติต่าง ๆ ของผู้เรียน เช่น การเล่าเรื่อง การให้คำชี้แจง การเล่าประสบการณ์ การร่วมกิจกรรมต่างๆ การปฏิสัมพันธ์กับกลุ่ม บุคคล หากผลการเรียนรู้ที่ต้องการจากการเรียน คือ ความรู้ ความคิดเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ของภาษา การใช้ภาษา วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อ การประเมินที่เหมาะสมคือการใช้ข้อสอบ ซึ่งอาจเป็นแบบเลือกตอบหรือให้สร้างคำตอบ

12. แหล่งการเรียนรู้

แหล่งการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้ มีดังนี้

12.1 ห้องสมุด เป็นแหล่งการเรียนรู้และเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา ที่ผู้เรียน ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ในการอ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้ การจัดห้องวิชาการต่าง ๆ เป็นส่วนหนึ่ง ของห้องสมุดที่ก่อประโยชน์กับผู้เรียน จำเป็นต้องพิจารณาจัดไว้ให้พอเพียง และอบรมการใช้ อย่างมีประสิทธิภาพ

12.2 ทรัพยากรบุคคล เช่น ผู้ปกครองและคนในชุมชนที่มีความรู้ความสามารถ ด้านภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา ภาษาอื่น เพลงพื้นบ้าน พิธีกรรมต่าง ๆ ครูภาษาไทยควรจัดทำ บัญชีรายชื่อผู้มีความรู้ความสามารถและเชิญมาให้ความรู้ในโรงเรียน

12.3 สื่อการเรียนการสอน เป็นสื่อกลางที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดและแลกเปลี่ยน เนื้อหา ประสบการณ์ แนวคิด ทักษะและเจตคติระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนโดยเน้นบทบาทของ

ผู้เรียนที่เป็นผู้กระทำหรือใช้สื่อ เพื่อให้เกิดความรู้ทักษะกระบวนการ ความรู้สึกรู้สีกิตต่าง ๆ ให้บรรลุตามมาตรฐานของการเรียนรู้

ความสำคัญของการใช้สื่อการเรียนการสอน การเรียนการสอนเป็นกระบวนการ สื่อสารความรู้ ประสบการณ์ ทักษะ ความคิดเห็นตลอดจนเจตคติ ซึ่งอาจจะทำได้หลายวิธี อาจใช้ เครื่องมือประกอบการสอนต่าง ๆ อีกมากมาย ดังนั้นการสอนโดยการบรรยาย หรือการใช้ หนังสือเรียนเพียงเล่มเดียว ไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดหมายที่คาดหวังได้ เพราะ ในสังคมปัจจุบันเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนเทคโนโลยีการสื่อสารได้แผ่ขยายกว้างอย่างไม่มี ขอบเขตจำกัด จำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพความสามารถของผู้เรียนให้มีนิสัยใฝ่รู้แสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยใช้แหล่งเรียนรู้หลากหลาย กล่าวคือ การจัดการเรียนรู้จำเป็นต้องเลือกสรรสื่อการเรียนรู้อื่นๆ ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นและ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

13. ประเภทของสื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอนจำแนกตามลักษณะของสื่อที่นำไปใช้มี 5 ประเภท คือ

13.1 สื่อสิ่งพิมพ์ เป็นสื่อที่ใช้ระบบการพิมพ์ เช่น หนังสือเรียน คู่มือ หนังสือ เสริมประสบการณ์ ฯลฯ

13.2 สื่อวัสดุอุปกรณ์ เป็นสื่อสิ่งของต่าง ๆ เช่น ของจริง หุ่นจำลอง แผนภูมิ แผนที่ ตารางสถิติ กราฟ ฯลฯ

13.3 สื่อโสตทัศนอุปกรณ์ เป็นสื่อที่นำเสนอด้วยเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น ภาพเคลื่อนไหว แถบเสียง แถบบันทึกภาพ สื่อประเภทอื่น เช่น สื่อมัลติมีเดีย ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ ฯลฯ

13.4 สื่อกิจกรรม เป็นสื่อประเภทใช้ในการฝึกปฏิบัติ ฝึกฝนทักษะซึ่งต้องใช้ กระบวนการคิด การปฏิบัติ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้ของผู้เรียน เช่น เกม เพลง บทบาทสมมติ แบบทดสอบ แผนการสอน ใบความรู้ ใบงาน

13.5 สื่อบริบท เป็นสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ได้แก่ สภาพแวดล้อมและสถานการณ์ ต่าง ๆ เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ แหล่งวิทยบริการ หรือแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ บุคคล ห้องสมุดชุมชน สังคม วัฒนธรรม เครือข่ายคอมพิวเตอร์ ฯลฯ

แหล่งการเรียนรู้ที่กล่าวข้างต้น ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ได้จาก ภาษาที่ใช้ ในชีวิตประจำวัน เช่น ในบ้านและสถานที่ต่างๆ ภาษาที่ใช้ในคอมพิวเตอร์ได้จากการใช้อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ วิทยุ วารสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ รวมทั้งการแสวงหาความรู้จากการไปทัศนศึกษาตามสถานที่ ต่าง ๆ

การเขียนสะกดคำ

การสะกดคำเป็นการอ่านและการเขียนคำเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ภาษาทุกภาษา ทั้งในการเรียนระดับพื้นฐานและในระดับสูง การเรียนในระดับพื้นฐานและเน้นในด้านการอ่านการเขียนได้ถูกต้อง มีความแม่นยำในหลักเกณฑ์ทางภาษา ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญและเป็นความจำเป็นของนักเรียนทุกคน ครูผู้สอนในระดับพื้นฐานจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องหลักการและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย อันได้แก่ หลักการสะกดคำ ไตรยางศ์ การผันเสียงวรรณยุกต์ คำควบกล้ำ อักษรนำ เป็นต้น และครูผู้สอนในระดับพื้นฐานจะต้องสามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างมีลำดับขั้นตอน จากเรื่องง่ายไปสู่เรื่องยาก ทำให้นักเรียนเรียนรู้ไปตาม ลำดับอย่างต่อเนื่องและไม่รู้สึกว่าการเรียนภาษาเป็นเรื่องยาก

1. ความหมายของการเขียนสะกดคำ

การเขียนสะกดคำ นับเป็นทักษะการเขียนที่สำคัญมาก ครูผู้สอนควรฝึกฝนให้นักเรียนเขียนและอ่านสะกดคำให้ถูกต้อง เพราะถ้านักเรียนสามารถสะกดคำและอ่านออกเขียนได้ถูกต้อง ก็จะทำให้นักเรียนเรียนวิชาอื่นได้ดีและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2545 : 135) การสะกดคำ หมายถึง การอ่านโดยนำเสียงพยัญชนะต้น สระ วรรณยุกต์และตัวสะกด มาประสมเป็นคำอ่าน การอ่านสะกดคำ จะต้องให้นักเรียนสังเกตรูปคำพร้อม ๆ กับการอ่านสะกดคำพร้อมกับการเขียน ครูจะต้องให้อ่านสะกดคำ แล้วเขียนคำพร้อม ๆ กัน การสะกดคำ นำคำที่มีความหมายมาสอน เมื่อสะกดคำจนจำคำได้แล้ว ต่อไปจะต้องไม่ใช้วิธีการสะกดคำ เพราะการสะกดคำจะเป็นเครื่องมือการอ่านคำใหม่ จึงให้อ่านเป็นคำโดยไม่สะกดคำ มิฉะนั้นนักเรียนจะอ่านจับใจความไม่ได้และอ่านได้ช้า

จรรยารัตน์ กางกั้น (2538 : 11) ให้ความหมายของการสะกดคำว่า การสะกด คือ การถ่ายทอดภาษาเป็นภาษาเขียน โดยครูให้นักเรียนรู้จักกฎเกณฑ์ในการเรียงลำดับพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ให้ถูกต้องตามหลักภาษาและถูกต้อง ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 เพื่อออกเสียงให้ชัดเจน เขียนคำให้ถูกต้อง และมีความหมายสามารถสื่อสารกันได้ เข้าใจสังคมหรือธรรมชาติของผู้ใช้ภาษาเหล่านั้น

อดุลย์ ภูปลี (2539 : 10) กล่าวว่า การเขียนสะกดคำ คือ วิธีการจัดเรียงลำดับพยัญชนะ สระและวรรณยุกต์ภายในคำนั้นๆ ได้ถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน เพื่อจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถออกเสียงได้ชัดเจน และเขียนคำนั้นได้ถูกต้อง รู้หลักเกณฑ์ในการเขียนและสามารถนำสิ่งที่เขียนไปสื่อสารในชีวิตประจำวันได้

วชิระ จันทาโทอ่อน (2532 : 27) กล่าวว่า การเขียนสะกดคำ คือ ความสามารถในการเขียนเรียงคำตามลำดับพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกดได้ถูกต้องและสามารถนำหลักการเขียนไปใช้ประโยชน์ได้

ชิน โพธิ์อ่อน (2536 : 11) กล่าวว่า การสะกดคำ หมายถึง ความสามารถของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่สามารถเขียนสะกดคำหนึ่งโดยเรียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ให้ถูกต้องตามที่ควรอยู่และถูกต้องตามพจนานุกรม ฉบับบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525

สุมาลี โกศลสมบัติ (2536 : 10) ได้ให้ความหมายของการสะกดคำไว้ว่า การสะกดคำเป็นวิธีการจำตัวได้ เกิดจากการให้ชื่อหรือออกเสียงตัวอักษรเป็นตัวๆ ไปและเชื่อมเป็นเสียงในแต่ละคำที่ทุกคนยอมรับ การสะกดคำส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการมองเห็นด้วยตาเวลาอ่านหนังสือจะเห็นรูปคำบนกระดาษ ซึ่งแสดงถึงความหมายของคำ

บันลือ พฤษะวัน (2538 : 26-27) แนะนำการสอนเขียนไทยเบื้องต้นที่เหมาะสมกับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการให้ออกเสียงโดยการผสมคำอ่านจึงลงมือเขียนโดยให้ความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียน เด็กไม่เบื่อหน่าย เด็กประสบความสำเร็จที่จะเขียนนับเป็นการเริ่มเรียนที่ดี

สาวตรี เทพิกัน (2539 : 9) กล่าวว่า การเขียนเป็นเรื่องเดียวกับการกำหนดตัวอักษรหรือสัญลักษณ์แทนเสียง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เขียนสามารถถ่ายทอดความคิดของตนเองออกมาเป็นตัวหนังสือและสามารถให้ผู้อื่นเข้าใจความหมายได้ตรงจุดมุ่งหมายที่ผู้เขียนต้องการ

วรรณิ โสมประยูร (2537 : 156) ได้ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำไว้ว่า การเขียนสะกดคำ หมายถึง วิธีเขียนคำโดยลำดับตัวอักษรภายในคำหนึ่ง ๆ เพื่อให้ออกเสียงให้ชัดเจนและสื่อความหมายได้ตามที่ผู้เขียนต้องการ

วีระศักดิ์ ปัตตลาโพธิ์ (2540 : 12) ได้ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำไว้ว่า การเขียนสะกดคำ คือ การจัดเรียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ให้เป็นคำที่มีความหมายถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน 2525 และสามารถนำคำดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

กูด (Good. 1979 : 383) กล่าวถึงการเขียนสะกดคำไว้ว่า คือ วิธีการจำตัวอักษรได้เกิดจากการให้ชื่อหรือออกเสียงเป็นตัวๆ ไป และเชื่อมเข้ากันเป็นเสียง คำๆ หนึ่ง ทุกคนยอมรับ

จากความหมายการเขียนสะกดคำข้างต้นสรุปได้ว่า การเขียนสะกดคำ คือการจัดเรียงสระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ ให้เป็นคำที่มีความหมายและถูกต้องตามหลักพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2542 เพื่อให้ผู้เรียนออกเสียงได้ และสามารถนำคำดังกล่าวไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. ความสำคัญของการเขียนสะกดคำ

มีนักการศึกษาหลายท่านได้บอกถึงความสำคัญของการเขียนสะกดคำ ไว้ดังนี้
 บุษพา ช่งพุก (2534 : 4) ให้ความสำคัญของการเขียนสะกดคำไว้ตอนหนึ่งว่า การเขียนสะกดคำ เป็นทักษะที่จำเป็นในการวางพื้นฐานของการเรียนด้านอื่น ๆ เพราะนักเรียนสามารถนำประโยชน์จากการเขียนสะกดคำไปใช้กับวิชาอื่น ๆ อีก ถ้าเขียนสะกดคำได้ถูกต้อง รวดเร็ว ก็สามารถเข้าใจและเรียนวิชาอื่นได้อีกด้วย แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าผู้เขียนสะกดคำผิด ก็จะก่อให้เกิดผลเสียหลายประการเช่นผู้อ่านตีความหมายผิดทำให้ไม่เข้าใจข้อความที่เขียน ในที่สุดการสื่อสารก็ล้มเหลว งานเขียนของคนก็ค่อยๆ ค่อยๆ หมดค่าไป

วรรณิ โสมประยูร (2539 : 156) กล่าวว่า การเขียนสะกดคำเป็นพื้นฐานที่จำเป็นทางการเขียนอย่างหนึ่ง เพราะเด็กต้องรู้จักสะกดคำได้ถูกต้องก่อน จึงสามารถเขียนประโยคและเรื่องราวได้ ถ้าเด็กเขียนสะกดคำผิดเสมอจะไม่สามารถแสดงให้ผู้อื่นเข้าใจความคิดของตนเอง ดังนั้นการเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง นับว่าเป็นสิ่งสำคัญ ในการเขียนเป็นอย่างยิ่ง เด็กควรเขียนสะกดคำให้ถูกต้องเสียแต่เมื่อเริ่มเรียนคำ เพื่อช่วยให้เด็กรู้จักคำต่างๆ ที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน ช่วยให้เด็กใช้คำต่างๆ ได้ถูกต้องกว้างขวางครูจึงต้องฝึกฝนนักเรียนอย่างสม่ำเสมอทุกระดับชั้น

การเขียนสะกดคำ ถือว่าเป็นทักษะการเขียนที่สำคัญมาก ครูผู้สอนภาษาไทยทุกคน ควรจะได้ฝึกฝนให้นักเรียนเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง เพราะเป็นพื้นฐานของการเขียนด้านอื่นๆ ถ้าเด็กอ่านออกเขียนได้ถูกต้อง เด็กก็จะสามารถนำประโยชน์ จากการเขียนไปใช้ในวิชาอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. จุดมุ่งหมายของการสอนสะกดคำ

จุดมุ่งหมายของการสอนสะกดคำมีดังนี้ (วรรณิ โสมประยูร และรัชณี ศรีไพพรรณ (2537 : 542-543)

- 3.1 ให้นักเรียนเขียนสะกดคำต่างๆ ได้ถูกต้องตามแบบแผนที่นิยมใช้กันและตรงตามความหมายของคำ
- 3.2 ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคำต่างๆ ได้กว้างขวาง
- 3.3 ให้นักเรียนค้นคว้าและหาคำใหม่ได้ตามต้องการ
- 3.4 ให้นักเรียนรู้จักคำต่างๆ ที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน
- 3.5 ให้นักเรียนออกเสียงคำต่าง ๆ ได้ถูกต้อง

กิจกรรมพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำหลายวิธี โดยเรียงจากวิธีที่ง่ายไปหายาก ดังนี้ (วรรณิ โสมประยูร และรัชณี ศรีไพรวรรณ. 2537 : 542-543)

1. กิจกรรมแบบแจกลูก เป็นวิธีการแจกลูกเพื่ออ่านมาเน้นวิธีฝึกเขียนคำเบื้องต้น โดยครูกำหนดพยัญชนะให้หนึ่งตัวแล้วให้นักเรียนเขียนแจกไปตามสระและในทางกลับกันครูกำหนดสระให้แล้วนักเรียนหาตัวพยัญชนะที่รู้จักกันมาแจก

2. กิจกรรมประสมอักษร เป็นการนำสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์มาประสมกัน ออกเสียงเป็นพยางค์หนึ่ง เช่น กะ กา อี แล้วก็ค่อยเพิ่มตัวสะกด และตัวกรันต์ต่อไป

3. กิจกรรมการเขียนตามคำบอกหรือการสอนเขียนไทย เป็นกิจกรรมพัฒนาทักษะการเขียนที่นิยมใช้โดยทั่วไป การเขียนตามคำบอกนี้ นอกจากเป็นกิจกรรมที่พัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำแล้วยังมีคุณค่าช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาในเรื่องอื่นๆ ได้แก่ ทักษะการฟัง อย่างมีสมาธิ ก่อนที่จะเขียน การจำคำและประโยคที่จะเขียนการเข้าใจความหมายของคำและประโยค ความละเอียดรอบคอบในการเขียนสะกดคำ ความสามารถในการเขียนสะกดคำให้ได้รวดเร็วช่วยทักษะการพูดและอ่านให้ได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นครูจึงควรใช้วิธีพัฒนาทักษะการเขียน โดยการเขียนตามคำบอกอย่างสม่ำเสมอด้วย

4. กิจกรรมการประสมคำ ในการเขียนนั้นผู้เขียนจะต้องรวบรวมประมวลคำไว้ จึงจะสามารถนำมาใช้ได้ตรงตามความต้องการ การพัฒนาทักษะการเขียนจำเป็นต้องมีทักษะการสร้างคำและหาคำใหม่ด้วย

4. หลักการสอนเขียนสะกดคำ

หลักในการเขียนเป็นทักษะ ที่นักเรียนฝึกซ้ำกว่าทักษะอื่นและเป็นทักษะที่ซับซ้อน เด็กจะต้องมีความพร้อมในการฝึกทักษะการฟัง การพูด การอ่าน ก่อนการฝึกทักษะการเขียนต่อไป การเรียนการสอนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-2 ครูจะต้องเน้นทักษะพื้นฐานในการเขียน ให้เด็กเรียนด้วยความสนุกสนาน ฝึกจากง่ายไปหายากให้สัมพันธ์กับการฟัง การอ่าน การพูด และได้พูดถึงหลักการเขียนตามคำบอก ซึ่งหมายถึงการเขียนสะกดคำ การวางสระ วรรณยุกต์ ถูกต้องและอ่านง่าย สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย ดังนี้ (ทัศนีย์ สุขเมธี. 2538 : 101-109)

4.1 ก่อนจะลงมือสอน ครูควรสำรวจความพร้อมของนักเรียนเกี่ยวกับด้านการเขียน ดูความสามารถในการสะกดคำ ความสามารถในการใช้คำอย่างเหมาะสมกับระดับชั้น เพียงใด

4.2 ครูควรจะได้ปลูกฝัง ให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการมีความสามารถในการเขียนสะกดคำได้ถูกต้อง

4.3 ในการสอนแต่ละครั้งครูควรให้นักเรียนได้ทราบวัตถุประสงค์ของการเขียนครั้งนั้น ๆ เพื่อให้นักเรียนได้มองเห็นประโยชน์ของการฝึกทักษะการเขียน

- 4.4 นักเรียนควรมีส่วนร่วมในการเลือกหัวข้อเพื่อนำมาเขียนตามคำบอกได้
- 4.5 การเขียนตามคำบอกไม่ควรแยกจากทักษะอื่นต่างหาก ควรทำกิจกรรม
ในระยะสั้น
- 4.6 ครูควรพยายามใช้กลวิธี และการจูงใจ ตลอดจนการเสริมกำลังใจหลาย ๆ
รูปแบบ เพื่อให้ นักเรียนสนใจการเขียน พร้อมทั้งแก้ไขข้อบกพร่อง
- 4.7 ครูควรพยายามพลิกแพลงการเขียนตามคำบอกหลาย ๆ รูปแบบ เพื่อให้
นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย

5. ขั้นตอนการเขียนสะกดคำ

5.1 ขั้นตอนการเขียนสะกดคำตามหลักจิตวิทยา มีขั้นตอนดังนี้ (อดุลย์ ภูปลิม.
2539 : 20)

5.1.1 ตรวจสอบ (Examine) เป็นการตรวจสอบคำที่จะให้นักเรียนเขียนอย่าง
ระมัดระวัง เช่น คำที่มีอุปสรรค (Prefix) และคำที่มีปัจจัย (Suffix)

5.1.2 ออกเสียง (Pronounce) เป็นการออกเสียงคำที่จะเขียนให้ถูกต้อง

5.1.3 สะกดคำ (Spell) เป็นการฝึกสะกดคำที่จะเขียนด้วยปากเปล่าโดยออกเสียง
ดัง ๆ หลาย ๆ ครั้ง

5.1.4 เขียน (Write) เป็นการฝึกคำที่สะกดนั้น ๆ 5-10 ครั้ง แล้วตรวจสอบ
ว่าเขียนถูกต้องหรือไม่

5.1.5 ใช้ (Use) นำคำที่เขียนสะกดมาแต่งประโยค

5.1.6 ทบทวน (Review) ทบทวนคำที่เขียนสะกดแต่ละคำในโอกาสต่อไป

5.2 แนวการเขียนสะกดคำ มี 5 ขั้นตอน ดังนี้ (Fitzgerald. 1967 : 38)

5.2.1 ต้องให้นักเรียนรู้ความหมายของคำนั้นเสียก่อน โดยครูเป็นผู้บอกหรือ
ใช้พจนานุกรม ข้อสำคัญต้องเป็นความหมายสั้น ๆ ไม่ซับซ้อน

5.2.2 ต้องให้นักเรียนอ่านออกเสียงของคำให้ถูกต้องชัดเจน จะช่วยให้นักเรียน
รู้คำนั้นได้อย่างแม่นยำทั้งรูปคำและการออกเสียง

5.2.3 ต้องให้นักเรียนมองเป็นรูปคำนั้น ๆ ว่าประกอบด้วย พยัญชนะ สระ
อะไรบ้าง

5.2.4 ต้องให้นักเรียนลองเขียนคำนั้น ๆ ทั้งดูแบบและไม่ต้องดูแบบ

5.2.5 ต้องสร้างสถานการณ์ให้นักเรียนได้คำนั้น ๆ ไปใช้ ซึ่งเป็นกิจกรรม
ที่เหมาะสมกับวัย

สการ์อโซ (Scarozzo. 1982 : 213-215) ได้กล่าวไว้ว่า การเขียนตามคำบอก โดยการเขียนประโยคง่าย ๆ ครูจะใช้วิธีการสะกดตัวหนังสือ ทบทวนคำที่เคยสะกดมาก่อนและใช้คำที่ใกล้ตัว และมีความหมายสำหรับมาให้เขียน การจัดกิจกรรมลักษณะนี้มีประโยชน์ในการเรียนทุกระดับ โดยนักเรียนได้ฝึกทักษะการสะกดตัวหนังสือและการใช้ภาษาด้วย

เฮนดริคสัน (Hendrickson. 1988 :389-395) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับปัญหาการเขียนสะกดตัวหนังสือไม่ถูกเกิดจากการไม่สามารถแยกแยะคำและการมองไม่เห็นภาพรวมที่ถูกต้อง ดังนั้นการเขียนและการพัฒนาการสะกดคำ เป็นเครื่องมือหรือยุทธศาสตร์พื้นฐานที่จะช่วยเด็กสะกดคำและเขียนดีขึ้น ควรจัดเตรียมกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้กับนักเรียน จึงจะเกิดประโยชน์กับนักเรียนและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านออกเขียนได้และส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความก้าวหน้า

บันลือ พฤกษ์วัน (2533 : 26-27) แนะนำการสอนเขียนไทยเบื้องต้นที่เหมาะสม การสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการให้เด็กออกเสียงในการผสมคำอ่าน แล้วจึงลงมือเขียน โดยใช้ความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียนเด็กจะไม่เบื่อหน่ายและประสบความสำเร็จ มีกำลังใจที่จะเขียนนับเป็นการเขียนที่ดี

5.3 กิจกรรมการคัดลอกข้อความและการสะกดคำ มีดังนี้ (สนิท ตั้งทวี. 2538 : 32-33)

5.3.1 ครูหาความเรียงมาแจกให้นักเรียนอ่านในเวลาที่กำหนด นักเรียนลอกข้อความที่เห็นว่า มีประโยชน์มาส่งครู โดยที่ครูจะต้องเน้นในเรื่องความถูกต้องของการเขียน รวมทั้งความปราณีตสวยงามของตัวหนังสือ

5.3.2 ครูมอบให้นักเรียนไปอ่านบทความจากหนังสือพิมพ์ หรือจากวารสาร และให้คัดลอกข้อความที่น่าสนใจ ใส่ลงในบัตรรายการ โดยบอกแหล่งที่มาของข้อความนั้นอย่างชัดเจน

5.3.3 แบ่งให้ไปหาคำจากบทเรียนหรือจากหนังสืออื่นๆ มาแจกจากนั้นจึงให้นักเรียนเขียน

5.3.4 รวบรวมคำศัพท์ไว้ในสมุด โดยเรียบเรียงไว้เป็นหมวดหมู่ เช่น เรียงตามอักษรหรือตามความหมาย

5.3.5 ให้เขียนคำศัพท์ลงในบัตรคำ แล้วใช้คำเหล่านั้นเขียนเป็นข้อความหรือเรียงความ

5.3.6 แข่งขันกันสะกดคำจากลงบนกระดานดำหน้าชั้น

5.3.7 ให้นักเรียนเขียนประกาศ โฆษณา บัตรเชิญ บัตรอวยพร โดยครุ่นคิดถึงความเป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงามและความปราณีต

5.4 การสอนสะกดคำจากแบบฝึกทักษะในหนังสือเรียน มีดังนี้ (กรมวิชาการ. 2535 : 15)

5.4.1 อ่านพยัญชนะและสระ เพื่อจำรูปพยัญชนะและสระให้ได้

5.4.2 อ่านสะกดคำและแจกลูก

5.4.3 อ่านเป็นคำสะกดและดูภาพประกอบ (ถ้ามี) เพื่อรู้ความหมาย

5.4.4 อ่านสะกดคำ และอ่านเป็นคำแล้วให้คิดและเขียนจนคล่อง

จากเอกสารที่ศึกษา การเขียนสะกดคำทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่าในการเขียนสะกดคำนั้น ครูต้องฝึกให้นักเรียนเขียนบ่อย ๆ จนเกิดทักษะทั้งสามด้าน คือ การฟัง การพูด และการอ่าน ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนใช้พจนานุกรม รวมทั้งการพัฒนาทักษะด้านการเขียนอย่างจริงจังและครูควรเอาใจใส่ต่อการเขียนของเด็กอย่างจริงจัง

6. ปัญหาการเขียนสะกดคำ

ปัญหาของการเขียนสะกดคำ การเขียนสะกดคำเป็นปัญหาที่สำคัญของนักเรียนและครูสอนภาษาไทยเป็นอย่างมากและจากการศึกษาพบว่าสาเหตุของการเขียนสะกดคำผิด

สาเหตุที่สำคัญที่ทำให้สะกดผิด เช่น การละเลยไม่ตระหนักในความสำคัญของการเรียนสะกดคำให้ถูกต้อง ขาดการสังเกตจนใช้แนวเทียบผิด ซึ่งการสังเกตจะช่วยให้สรุปหลักเกณฑ์ในการสะกดคำให้ถูกต้องได้

กรมวิชาการ (2535 : 23) กล่าวถึงสาเหตุสำคัญที่ทำให้สะกดผิด หรือการละเลยไม่ตระหนักในความสำคัญของการเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง ขาดการสังเกต จนทำให้การใช้แนวเทียบผิด ซึ่งการสังเกตจะช่วยให้สรุปหลักเกณฑ์ในการสะกดคำให้ถูกต้องได้

6.1 ปัญหาและข้อบกพร่องจากการเขียนสะกดผิด การเขียนสะกดผิดมีรูปแบบในการสะกดผิด ดังนี้ (กรรณิการ์ พวงเกษม. 2532 : 2)

6.1.1 เขียนผิดที่พยัญชนะ

6.1.2 การตัดและเติมสระ สระเปลี่ยนรูป การเขียนสระผิด การเขียนสระเสียงสั้นยาวสลับกัน เขียนคำที่ประวิสรรชนีย์และไม่ประวิสรรชนีย์ สระประสมเขียนผิด

6.1.3 ใช้วรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง

6.1.4 ใช้ตัวสะกดผิดที่ ใช้ตัวสะกดผิด เขียนคำที่มาจากภาษาอื่นผิดโดยแทนเสียงให้สั้นลงหรือยืดเสียงให้ยาวออก เขียนคำที่ใช้ ร ล ว ควบกล้ำผิดเขียนผิดที่สระ ไอ ใอ และอัย เขียนผิดที่ใช้อักษรนำผิด

6.2 การเขียนสะกดคำในภาษาไทย มีสาเหตุมาจากความยุ่งยากหลายประการ คือ (พงษ์จันทร์ ปิ่นสุวรรณ. 2538 : 1)

6.2.1 ธรรมชาติของภาษา ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ คือมี พยัญชนะ 44 ตัว แต่มีเสียงเพียง 21 เสียง จึงทำให้มีเสียงเป็นอักษรได้หลายตัว หรือตัวอักษรตัวเดียวสามารถแทนได้หลายเสียง

6.2.2 ความไม่แน่นอนเกี่ยวกับการถ่ายทอดเสียงลงเป็นตัวอักษร เพราะภาษาไทยมีวิธีเขียนได้หลายแบบสำหรับคำที่มีความหมายแตกต่างกันแต่มีเสียงเดียวกัน เช่น คำ ข้า ฆ่า เป็นต้น

6.2.3 ภาษาไทยยืมคำมาจากภาษาต่างประเทศมาใช้มากและยังยืนยันเอาวิธีการเขียนแทนเสียงหรือการถ่ายทอดรูปการเขียนจากภาษาเดิมมาใช้ด้วย โดยมีแนวโน้มที่รักษาหรือถ่ายทอดรูปแบบการเขียนแบบเดิมไว้ ซึ่งมักจะไม่ตรงกับอักษรวิธีเขียนของไทยตามปกติ จึงทำให้ วิธีการเขียนซับซ้อนและมากแบบยิ่งขึ้น

6.2.4 ในพจนานุกรมมีคำจำนวนหนึ่ง ซึ่งมีวิธีการเขียนต่างไปจากเสียงพูด ซึ่งใช้ภาษาอยู่ในปัจจุบัน เช่น ประณีต อีหลุยจุยแจก ฯลฯ ทำให้เขียนคำเหล่านี้ผิดไปจากพจนานุกรม ได้ง่ายและนอกจากนี้ยังปรากฏคำซึ่งไม่มีในคำปัจจุบันเลยหรือคำจำนวนมากที่ใช้หรือเป็นที่ยอมรับในปัจจุบัน แต่ไม่ปรากฏในพจนานุกรมจึงไม่อาจกำหนดได้แน่นอนว่าวิธีการเขียนสะกดที่ถูกต้องนั้นอย่างไร

6.3 ข้อบกพร่องทางการเขียนสะกดการันต์ผิด มี 2 ลักษณะคือ (สนิท ตั้งทวี. 2538 : 42-43)

6.3.1 สะกดผิด เช่น

1) ใช้พยัญชนะผิด เช่น

- 1.1) ใช้ ร เป็นพยัญชนะต้นแทน ล ได้แก่ ศิราแลง ชะรุค ฯลฯ
- 1.2) ใช้ ล เป็นพยัญชนะต้นแทน ร ได้แก่ กระตือรือร้น เล้าอารมณ์
- 1.3) ใช้ ข แทนตัวสะกดแทน ก เช่น ผาสุก ประดับมุก ฯลฯ
- 1.4) ใช้ ฎ แทนตัวสะกดแทน ฏ เช่น ปรากฏ วัฏจักร ฯลฯ

2) ใช้สระผิด เช่น ไหม ทำไม หลงไหล ประณีต มาตรการ

อนุเสาวรีย์ ฯลฯ

3) ใช้วรรณยุกต์ผิด เช่น ไน้ท้ลลัับ (ไน้ท้ลลัับ) พอกเก็ดนู้ค (พ้อกเก็ดนู้ค)

แก้ง (แก้ง) เจี้ยวจ้าว (เจี้ยวจ้าว) ฯลฯ

4) ใช้ตัวการ์ตูน เช่น แผนการ มาตรการณ์ เฝ้าจัดการณ์ สังวร โครงการ
ฉันท์พ้อลูก สุขุมวิทย์ อย่างวิเศษณ์

6.3.2 สะกดลั๊กัน คำบางคำมีวิธีเขียนได้ 2 แบบตามตัวอย่าง ผู้อ่านอาจเข้าใจว่า
ผู้เขียนต้องการแยกความหมาย ซึ่งเป็นการเข้าใจผิด คังนั้นถ้าเป็นคำเดียวกัน ความหมายเดียวกัน
ก็เขียนแบบใดแบบหนึ่งเพียงแบบเดียว

6.4 ลักษณะการสะกดคำที่มักเขียนผิด มีดังนี้ (ประดินันท์ อุปรมัย สุชาดา วิทยุฉนิ
และเยาวพา เคะคะคุปต์. 2539 : 503)

6.4.1 คำที่มีหลายพยางค์ เช่น สนุกสนาน พฤษ์สบดี มกุฎราชกุมาร

6.4.2 คำที่ประและไม้ประวิสรรชนีย์ เช่น สะดวก สบาย เป็นต้น

6.4.3 คำที่มีรูปวรรณยุกต์ไม่ตรงการออกเสียง เช่น เหล้า พุง ล้อกล่อก

6.4.4 คำที่ใช้ ใ-ไ-ย-มี เช่น จาระไน เหงื่อไหลไคล้อย อัยการ รัตนตรัย

อัมพาด

6.4.5 คำที่มีสระประสม เช่น เลี้ยง เคี้ยว เพื่อน เหมือน

6.4.6 คำที่มีเครื่องหมายทัณฑฆาตกำกับ เช่น ประโยชน์ สัตว์ เสาร์ พิสูจน์

6.4.7 คำคล้องเสียง เช่น หน้า-น้ำ หญ้า-ย่า แส้-แซ่ ขัน-ขรรค์

6.4.8 คำลดรูปหรือคำเปลี่ยนรูปสระเมื่อมีตัวสะกด เช่น ขวน พบ พิสดาร

6.4.9 คำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตรา เช่น รูป โรค โทษ อัยาศัย อารานา

6.4.10 คำที่มีอักษรนำ เช่น ขนม ตลาด ถนน ขมบขมิบ เขี่ยน แลี่ยม

6.4.11 คำที่ ห นำ และ อ นำ เช่น หย่า หลา แหลม ออย่า ออยาก

6.4.12 การใช้ ร ล ว ควบกล้ำ เช่น กล้วย มะพร้าว กรับ กวาด ความ

แพรงพราย ตรากตรา พลัดพราก เกลี่ยกล่อม สรวล

6.1.13 คำที่ใช้รร (ร หัน) เช่น บรรทัด บันทีก รูปพรรณ อุปสรรค สรรพคุณ

6.4.14 คำที่มีความหมายเป็นนามธรรม เช่น ความสุข ความซื่อสัตย์ เวทมนต์

ไสยศาสตร์ อัจฉาลัย

6.4.15 คำราชาศัพท์ เช่น เชษฐา เณริมพระชนมพรรษา พระบรมฉายาลักษณ์

6.4.16 คำศัพท์ที่ใช้ในบทประพันธ์ประเภทร้อยกรอง เช่น บทมอลย์ จัณताल

อาธรรม์ สามานย์ ประภัสสร

6.4.17 คำที่มาจากภาษาอังกฤษ เช่น ไนลอน เตินท์ เซ็ด फिल्म แอลกอฮอล์

6.4.18 คำพิเศษ และคำที่มีกฎยกเว้น เช่น ซาติ จริง สัปดาห์ สังเกต ศีระ

จากการบันทึกลักษณะคำยาก พอจะสรุปสาเหตุของการเขียนสะกดผิด ดังนี้

1. นักเรียนมีประสบการณ์เกี่ยวกับผิด โดยเห็นแบบที่สะกดคำผิด
2. นักเรียนไม่รู้หลักภาษา เช่น ไม่รู้หลักการประวิสรรชนีย์ หลักการใช้ ส ย ศ หลักสะกดการันต์ หลักการผันวรรณยุกต์ หลักมาตราตัวสะกดและอื่น ๆ เป็นต้น
3. นักเรียนไม่ทราบความหมาย เพราะคำไทยมีคำพ้องเสียง ทำให้เกิดความหมายสับสน เช่น กัณฑ์-กรรม ชั้นจ์-ขรรค์ ฯลฯ
4. นักเรียนฟังไม่ชัด เพราะคำไทยมีคำควบกล้ำ เช่น คราว คลอง
5. นักเรียนไม่สามารถถ่ายทอดคำตามเสียงที่มาจากภาษาอังกฤษ ซึ่งเขียนแตกต่างจากเสียงได้ เช่น ซอส์ค ดอกเตอร์ แท็กซี่ เป็นต้น
6. สาเหตุอื่น ๆ

ประทีป แสงเปี่ยมสุข (2538 : 54) ได้กล่าวถึงปัญหาของการเขียนว่าการเขียนสะกดส่วนมากเป็นเรื่องเกี่ยวกับการสะกดการันต์ นักเรียนประถมศึกษาส่วนมากยังเขียนสะกดการันต์ผิดพลาด สาเหตุเพราะเด็กไม่ได้รับการฝึกการเขียนสะกดคำอย่างถูกวิธีและเพียงพอ ฉะนั้นครูควรจัดกิจกรรมในการสอนเขียนสะกดคำให้นักเรียนเกิดความรู้และสนุกสนาน เพื่อช่วยนักเรียนที่จะเรียนและมีทัศนคติที่ดีต่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยการจัดทำแบบฝึกสะกดคำที่น่าสนใจ และช่วยให้นักเรียนอยากเรียน

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ได้มีผู้ศึกษาปัญหาและสาเหตุไว้หลายประเด็นของการเขียนสะกดคำทั้งในประเทศและต่างประเทศ ส่วนมากเกิดจากตัวนักเรียนเอง และวิธีการสอนของครู ซึ่งมีสาเหตุที่แตกต่างกันออกไป นอกจากนี้ สาเหตุอื่นจากสิ่งแวดล้อมภายนอก เช่น สื่อมวลชน ป้ายโฆษณาสินค้าต่าง ๆ เป็นต้น ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรตระหนักถึงปัญหาเหล่านี้เป็นสำคัญ

การเขียนสะกดคำ ถือว่า เป็นทักษะการเขียนที่สำคัญมาก ครูผู้สอนภาษาไทยทุกคน ควรจะได้ฝึกฝนให้นักเรียนฝึกเขียนบ่อย ๆ จนเกิดทักษะความชำนาญ แม่นยำ ในการเขียนสะกดคำให้ถูกต้องควบคู่การใช้พจนานุกรมอยู่เสมอ

แผนการจัดการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนจะต้องเตรียมตัวและวางแผนอย่างเป็นระบบ ซึ่งถือเป็นสิ่งจำเป็นอย่างข่งที่จะทำให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการนำสื่อนวัตกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ มาใช้ประกอบการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1. ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

กรมวิชาการ (2534 : 1) ได้ให้ความหมายของแผนการสอนไว้ว่า แผนการสอนคือการนำวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ ที่จะต้องทำการสอนตลอดภาคเรียนมาสร้างเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ อุปกรณ์การสอน และวัตถุประสงค์ ประเมินผล สำหรับเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้ย่อยๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ หรือจุดเน้นของหลักสูตรสภาพของผู้เรียน ความพร้อมของโรงเรียน ในด้านวัสดุอุปกรณ์และตรงกับชีวิตจริงในท้องถิ่น ซึ่งถ้ากล่าวอีกนัยหนึ่ง แผนการสอนการเตรียมการสอนเป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้า คือบันทึกการสอนตามปกตินั่นเอง

สุพล วังสินธุ์ (2543 : 5) ได้ให้ความหมายของแผนการสอนว่า แผนการสอน คือแผนการหรือโครงการที่จัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อปฏิบัติการสอน ในวิชาหนึ่งเป็นการเตรียมการสอน ไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 133) กล่าวว่าแผนการสอนคือการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเป็นแนวทางดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนแต่ละครั้งโดยกำหนดสาระสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหากิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนตลอดจนการวัดและประเมินผล

สมหมาย บุญญฤทธิ์ (2540 : 12) ได้ให้ความหมายของแผนการสอนได้ว่า หมายถึงสิ่งที่ครูต้องเตรียมการล่วงหน้า เกี่ยวกับสิ่งที่จะดำเนินการกับการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ ให้บรรลุผลของหลักสูตรที่กำหนดและทำให้นักเรียนมีประสิทธิภาพด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดียิ่งขึ้น

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2544 : 139) กล่าวว่า แผนการเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้อันผู้สอนได้กำหนดไว้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2545 : 19) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การวางแผนการ เตรียมการในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้

รุจิรี ภูสาระ (2546 : 19) กล่าวว่า แผนการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่ม

จากความหมายดังกล่าว พอสรุปได้ว่า แผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนหรือโครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง เป็นการเตรียมการสอนอย่างมีระบบและเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้นักพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

สุพล วังสินธุ์ (2543 : 5) แผนการสอนเป็นกุญแจดอกสำคัญที่จะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พอสรุปความได้ดังนี้

- 2.1 ช่วยทำให้เกิดการวางแผนวิธีสอน วิธีเรียนที่ดี ที่เกิดจากการผสมผสานความรู้และจิตวิทยาการศึกษา
  - 2.2 ช่วยทำให้ครุมีคู่มือการสอนที่ทำด้วยตนเองล่วงหน้า ทำให้ครุมีความมั่นใจในการสอนให้ได้ตามเป้าหมาย
  - 2.3 ช่วยส่งเสริมให้ครุใฝ่ศึกษาหาความรู้ ทั้งหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดจนการวัดผลและประเมินผล
  - 2.4 ช่วยให้เป็นคู่มือสำหรับครุที่มาสอนแทน
  - 2.5 ช่วยเป็นหลักฐานแสดงข้อมูลที่ถูกต้อง เทียบตรง เป็นประโยชน์ต่อวงการการศึกษา
  - 2.6 ช่วยเป็นผลงานทางวิชาการแสดงความชำนาญการ และเชี่ยวชาญของผู้จัดทำ
- ผู้วิจัยพอสรุปความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญคือทำให้มีการวางแผนวิธีสอนวิธีเรียนทำให้ครุมีความมั่นใจสอน ได้ตามเป้าหมาย ได้ใฝ่ศึกษาหาความรู้ สะดวกต่อผู้มาสอนแทนและเป็นผลงานทางวิชาการของครุผู้สอนด้วย

3. ลักษณะแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543 : 133) กล่าวว่า แผนการสอนที่ดีควรมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่เข้าลักษณะ 4 ประการ คือ

- 3.1 เป็นแผนการสอนที่มีการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้ได้ลงมือปฏิบัติให้มากที่สุด โดยครุเป็นผู้ชี้แนะส่งเสริมหรือกระตุ้นให้กิจกรรมที่ผู้เรียน ดำเนินเป็นไปตามความมุ่งหมาย
- 3.2 เป็นแผนการสอน ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียน เป็นผู้ค้นพบคำตอบหรือทำสำเร็จด้วยตนเอง โดยครุพยายามลดบทบาทจากผู้บอกคำตอบมาเป็นผู้คอยกระตุ้นด้วยคำถาม หรือปัญหาให้ผู้เรียน คิดแก้หรือหาแนวทางไปสู่ความสำเร็จ ในการทำกิจกรรมเอง
- 3.3 เป็นแผนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการมุ่งให้ผู้เรียนรับรู้และนำกระบวนการไปใช้จริง
- 3.4 เป็นแผนการสอนที่ส่งเสริมการใช้วัสดุอุปกรณ์ ที่สามารถจัดหาได้ในท้องถิ่นหลีกเลี่ยงการใช้วัสดุอุปกรณ์สำเร็จราคาสูง

ผู้วิจัยได้ศึกษาและพอสสรุปลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีคือ กิจกรรมการเรียนการสอนผู้เรียนต้องได้ลงมือปฏิบัติมากที่สุด ผู้สอนต้องลดบทบาทลงคอยเป็นผู้ชี้แนะหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนไปสู่ความสำเร็จ และกระบวนการเรียนรู้ต้องจัดให้เหมาะสม เนื้อหาใกล้ตัวและชีวิตจริง

4. ประเภทของแผนการจัดการเรียนรู้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537 : 913) ได้กล่าวว่า แผนการสอนที่นิยมกัน มี 3 ประเภท ดังนี้

4.1 แผนการสอนระดับหน่วยประสบการณ์ หมายถึง แผนการสอนที่ครอบคลุมการสอนกลุ่มเนื้อหาสาระขนาดใหญ่ มีความคิดรวบยอดหลายอย่างและใช้เวลา สอนต่อเนื่องกันหลายครั้ง ครั้งละหลายๆ คาบ ในการสอนให้ครบทั้งแผนต้องใช้เวลาเป็นสัปดาห์หรือเป็นเดือน

4.2 แผนการสอนระดับหน่วยย่อย หมายถึง แผนการสอนที่กำหนดเนื้อหาของแผนการสอนระดับหน่วยให้เล็กลง แต่ยังไม่เล็กที่สุดเพราะแต่ละหน่วยย่อยใช้สอนได้มากกว่า 1 ครั้ง

4.3 แผนการสอนระดับบทเรียน เป็นแผนการสอน 1 แผนต่อการสอน 1 ครั้ง

5. รายละเอียดของส่วนประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้

5.1 รูปแบบและส่วนประกอบของแผนการเรียนการสอนที่ใช้ในการสอน และใช้เป็นผลงาน ทางวิชาการ มีรูปแบบเพิ่มเติม ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2536 : 132)

5.1.1 ข้อเสนอแนะของหัวหน้าสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย (ตรวจสอบนิเทศ/เสนอแนะรับรอง) คือ การตรวจสอบความถูกต้อง เรียบร้อย ของแผนการสอนที่จะนำไปใช้ สอนจริงและลงชื่อ วัน เดือน ปี กำกับ

5.1.2 บันทึกผลการเรียนหลังสอน คือ การบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการเรียนการสอนแล้วเกิดผลอย่างไร นำผลมาบันทึกไว้เป็นการปรับปรุงแก้ไขในคราวต่อไปและลงชื่อ วัน เดือน ปี กำกับ

5.2 ส่วนประกอบของแผนการเรียนการสอน จำแนกได้ดังนี้ (กรมวิชาการ. 2532 : 352)

5.2.1 สาระสำคัญ คือ ความคิดรวบยอดหรือหลักการหรือโครงสร้างของเนื้อหาที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับ หลังจากเรียนเรื่องราวต่างๆ ไปแล้ว ฉะนั้นเนื้อหาสาระ จะถูกจัดครอบคลุมและชัดเจน

5.2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วิเคราะห์จากหลักสูตร ในคำอธิบายรายวิชาเป็นสิ่งที่บอกให้ทราบว่า จะจัดการเรียนการสอนให้อยู่ในขั้นใดของทักษะ เช่น ขั้นความรู้ ความจำ ความเข้าใจ นำไปใช้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่าและควรมี จุดประสงค์ย่อย เพื่อนำทางไปสู่การเรียนรู้ปลายทางด้วย

5.2.3 เนื้อหา คือ เนื้อหาสาระที่ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

5.2.4 กิจกรรมการเรียนการสอน คือ การจัดสถานการณ์การเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียน บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ต้องเน้นกระบวนการที่ส่งเสริมให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ได้ฝึกปฏิบัติทั้งงานกลุ่มและรายบุคคล ฉะนั้นกิจกรรมจะต้องเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีความสนใจ ความเหมาะสมและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

5.2.5 สื่อการเรียนการสอนคือเครื่องมือวัสดุและอุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนบรรลุจุดประสงค์ได้ง่ายและรวดเร็วยิ่งขึ้น สื่อการเรียนการสอน จึงมีความน่าสนใจ ความประหยัด และช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น

5.2.6 การวัดและประเมินผล คือ การประมาณค่าของสิ่งต่าง ๆ เพื่อบอกคุณภาพของสิ่งนั้นๆ เช่น การประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นการบอกคุณภาพว่าผู้เรียนมีความเข้าใจ มากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้ใช้ข้อมูลมากเพียงพอที่จะนำมาประกอบการวินิจฉัยได้ เป็นต้นว่า แบบสังเกต แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ และอื่นๆ การวัดและประเมินผลที่ดีควรจะมี ความเที่ยงตรง ความเชื่อถือได้ และความสามารถประยุกต์ได้

5.2.7 กิจกรรมเสนอแนะ คือ การจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการเรียนการสอน ในแต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้นักเรียน โดยการจัดในโอกาสต่าง ๆ นอก เวลาเรียน รวมทั้งการจัดกิจกรรม เพื่อซ่อมเสริมและการจัดกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรัก และเห็นคุณค่าของวิชาที่เรียน

6. ประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ทำให้เกิดการวางแผน วิธีสอน วิธีเรียน มีความหมายยิ่งขึ้น เพราะเป็นการผสมผสานของเนื้อหาสาระ และจุดประสงค์ในการเรียน จากหลักสูตรกับ หลักจิตวิทยาการศึกษา หรือนวัตกรรมการเรียนใหม่ๆ ผสมกับปัจจัยการอำนวยความสะดวก ของ โรงเรียนและสภาพปัญหา ความสนใจความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและทรัพยากร ในท้องถิ่นเป็นคู่มือของครู ครูที่มาสอนแทนมีความมั่นใจและเป็นผลงานทางวิชาการของครู ดังมีผู้กล่าวถึงประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

6.1 แผนการ เรียนการสอนเป็นเอกสารเครื่องมือช่วยให้ครูดำรงการสอนได้ อย่างมีประสิทธิภาพ มีดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2538 : 134)

- 6.1.1 รู้วัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน
- 6.1.2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยความมั่นใจ
- 6.1.3 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน
- 6.1.4 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ตรงตามเจตนารมณ์

ของหลักสูตร ซึ่งส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอน สอนให้ครบถ้วน และทันเวลา ถ้าครูมีความจำเป็นไม่ได้สอนด้วยตนเอง ผู้ที่มาสอนแทนสามารถสอนแทนได้ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

6.2 ประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้ มีดังนี้ (สุวัฒน์ นิยมคำ. 2540 : 175)

- 6.2.1 เป็นแนวกำหนดแนวทางในการสอน
- 6.2.2 ทำให้ครูมั่นใจในการสอน
- 6.2.3 ทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ
- 6.2.4 ทำให้ประหยัดเวลาในการสอน

7. รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้

ได้มีผู้วางรูปแบบแผนการเรียนรู้ไว้อย่างหลากหลายรูปแบบ พอสรุปได้ดังนี้

7.1 ตัวอย่างรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้ รูปแบบที่ 1 (สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 34)

แผนการสอน.....
หน่วยย่อยที่.....ชั้น.....
เรื่อง.....เวลาเรียน.....คาบ

*****

1. สาระสำคัญ

.....

2. จุดประสงค์

2.1จุดประสงค์ปลายทาง.....

2.2จุดประสงค์นำทาง.....

3. เนื้อหา

.....

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

.....

5. สื่อการเรียนการสอน

.....

6. การวัดและประเมินผล

.....

7. กิจกรรมเสนอแนะ

.....

7.2 ตัวอย่างแผนการสอนแบบที่ 2 (สุพล วังสินธุ์. 2543 : 8)

แผนการสอน

เรื่อง.....เวลา.....คาบ

จุดประสงค์การเรียนรู้.....

จุดประสงค์ย่อย1.....

2.....

3.....

สาระสำคัญ.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

จุดประสงค์นำทาง	กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อการเรียนการสอน	การวัดและประเมินผล

7.3 ตัวอย่างแผนการสอน รูปแบบที่ 3 (สุพล วังสินธุ์. 2543 : 9)

แผนการสอน .....

เรื่อง.....เวลา.....คาบ

1. สาระสำคัญ.....

2. จุดประสงค์การเรียนรู้.....

จุดประสงค์ย่อย 1. ....

2. ....

3. ....

3. กิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

4. สื่อการเรียนรู้

4.1 .....

4.2 .....

4.3 .....

5. การวัดและประเมินผล

5.1 วัดตามจุดประสงค์ในข้อ 2

5.2 วิธีวัด

.....

5.3 เกณฑ์การผ่าน

.....

5.4 เครื่องมือวัด

.....

6. กิจกรรมเสนอแนะ.....

.....

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 : 104-144) ในการจัดทำแผนการสอนได้บูรณาการรูปแบบของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กับรูปแบบของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนการสอนและเกิดผลดีต่อการทำผลงานทางวิชาการของครู โดยใช้รูปแบบดังนี้

ตัวอย่างรูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่ม.....ชั้น.....
 หน่วย/บทที่.....หน่วยย่อย/เรื่อง.....เวลา.....คาบ
 สอนวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....สอนเวลา.....น.

 สาระสำคัญ.....
 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....
 สาระการเรียนรู้.....
 กิจกรรมการเรียนรู้.....
     ชั้นนำ.....
     ชั้นสอน.....
     ชั้นสรุป.....
 สื่อการเรียนรู้.....
 แหล่งเรียนรู้.....
 การประเมินผล.....
     ประเมินผลก่อนสอน.....
     ประเมินผลขณะสอน.....
     ประเมินผลหลังสอน.....
 7. กิจกรรมเสนอแนะ.....
 8. ข้อเสนอแนะของผู้บังคับบัญชาสถานศึกษา.....
 .....

ลงนาม ..... ผู้บังคับบัญชา

ตำแหน่ง.....

..... / ..... / .....

9. บันทึกผลหลังการสอน

- 9.1 ผลการเรียนรู้.....
- 9.2 ปัญหาอุปสรรค.....
- 9.3 ข้อเสนอแนะแนวแก้ไข.....

ลงนาม ..... ผู้บันทึก

ตำแหน่ง .....

...../...../.....

8. ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 : 134) ได้เสนอขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

8.1 ศึกษาเอกสารหลักสูตรคู่มือครูและเอกสารการค้นคว้าต่างๆ เช่น หลักสูตรประถมศึกษา คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คู่มือการประเมินการเรียนตามหลักสูตร

8.2 วิเคราะห์เนื้อหา / จุดประสงค์ในหลักสูตร ซึ่งจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ กิจกรรม เนื้อหา และจุดประสงค์

8.3 กำหนดกิจกรรมการเรียนการเรียนรู้และเวลา

8.4 หัวข้อการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

8.4.1 สารสำคัญ เป็นความคิดรวบยอดหรือหลักการของเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียนเมื่อเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว

8.4.2 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เป็นการกำหนดจุดประสงค์ ที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียนเมื่อเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว

8.4.3 สารการเรียนรู้ เป็นเนื้อหาที่จะจัดกิจกรรมและต้องการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้

8.4.4 กิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการเสนอขั้นตอนหรือกระบวนการ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งจะนำไปสู่จุดประสงค์ที่กำหนดไว้

8.4.5 สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดในแผน

8.4.6 การวัดและประเมินผล ระบุขั้นตอนหรือวิธีการวัดผล เพื่อประเมินผลว่านักเรียนบรรลุจุดประสงค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

8.4.7 กิจกรรมเสนอแนะ เสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพิ่มเติมตามความเหมาะสม

8.4.8 ข้อเสนอแนะของผู้บังคับบัญชา เป็นการบันทึกการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อเสนอแนะหลังจากได้ตรวจความถูกต้องแล้ว การกำหนดรายละเอียดในหัวข้อต่าง ๆ เช่น การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อ และประเมินผล ให้มีความสอดคล้อง ส่งเสริมการเรียนรู้จุดประสงค์ของหลักสูตร

8.4.9 บันทึกผลการเรียนรู้ เป็นการบันทึกผลของผู้สอน หลังการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้แล้ว เพื่อนำไปปรับปรุงและใช้สอนในคราวต่อไป ประกอบด้วย 3 ข้อ

1) ผลการเรียนรู้ เป็นการบันทึกผลการเรียนด้านปริมาณและคุณภาพ ทั้ง 4 ด้านคือ พุทธิพิสัย ด้านทักษะพิสัย ด้านจิตพิสัย และกระบวนการ ซึ่งกำหนดในชั้นกิจกรรมการเรียนรู้และขั้นประเมินผล

2) ปัญหาและอุปสรรค ที่เกิดในขณะที่สอนก่อนสอนและหลังสอน

3) ข้อเสนอแนะ แนวทางการแก้ไข เป็นการบันทึกข้อเสนอแนะ เพื่อแก้ไขปรับปรุงการเรียนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ บรรลุวัตถุประสงค์ของบทเรียนที่หลักสูตรกำหนด สรุปขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ได้ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตร จะต้องศึกษาหลักสูตรอย่างกว้างขวางและอย่างลึกซึ้งในวิชาและรายวิชาที่สอน

2. วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ เวลา และกิจกรรมการเรียนรู้

3. ผู้สอนหากวิธี กลวิธีสอนจะต้องสอดคล้องกับหลักสูตร โดยใช้ทักษะกระบวนการและทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ตลอดทั้งประสานระหว่างรูปแบบได้ตามความเหมาะสมแต่ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. จัดทำสื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้จะต้องสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งจะเป็นสื่อที่ใช้อยู่แล้วหรือสื่อที่คิดค้นขึ้นมาใหม่ก็ได้ แต่ต้องให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ด้วย

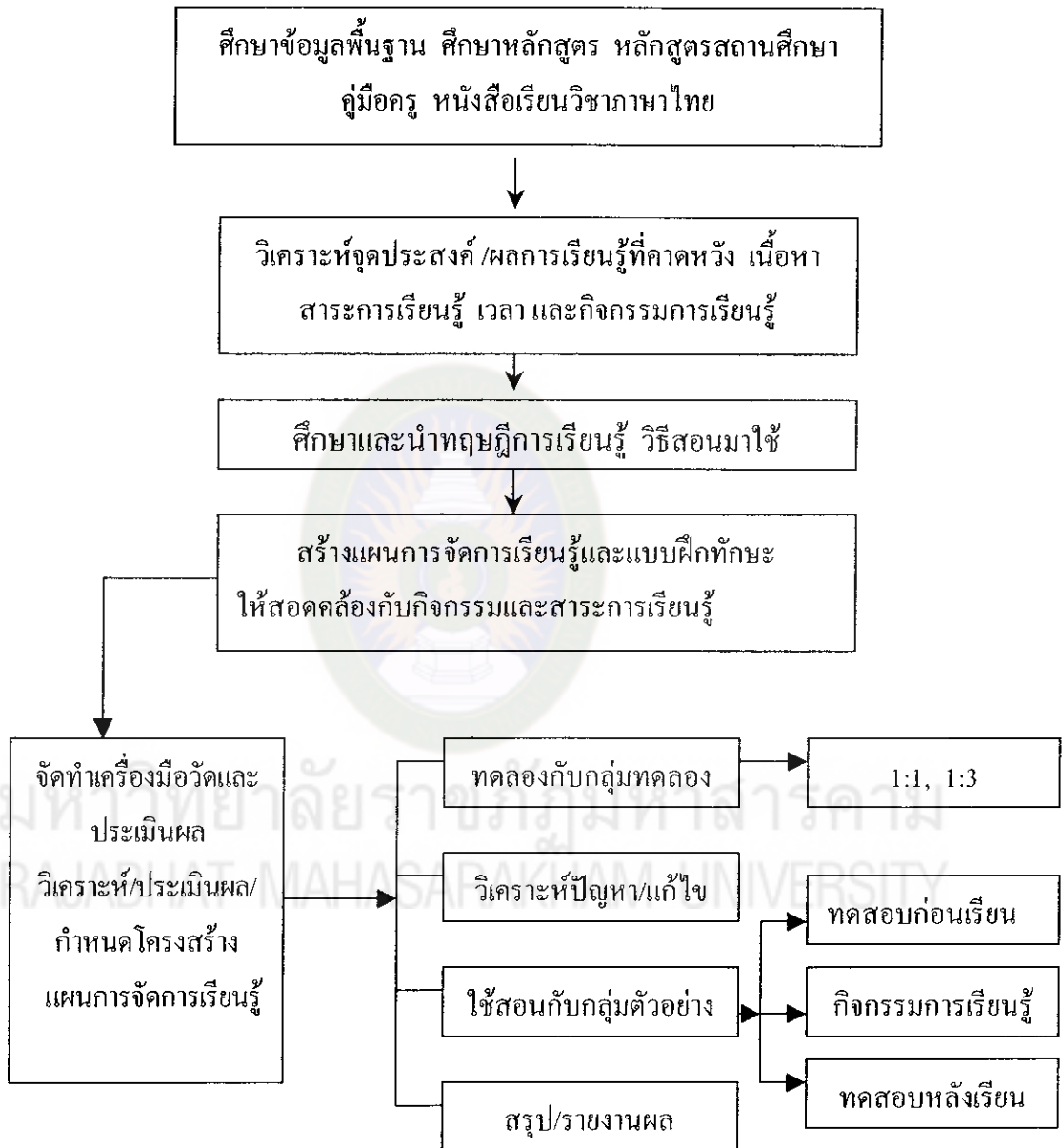
5. จัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผล เครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตร โดยเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดทั้งครอบคลุมถึงกระบวนการวางแผนของนักเรียน ทั้งจากสถานการณ์จริงและสถานการณ์จำลองด้วย

6. กำหนดโครงสร้างสำหรับ 1 รายวิชา การกำหนดโครงสร้างสำหรับหนึ่งรายวิชาสามารถปฏิบัติได้ 2 ลักษณะกล่าวคือ โครงสร้างอย่างสังเขปและโครงสร้างอย่างละเอียด

7. การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ได้บูรณาการจากโครงสร้าง เป็นการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่จะนำไปใช้ในแต่ละคาบ / ชั่วโมง อย่างละเอียดและปฏิบัติได้จริง

ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ได้ลำดับนำขั้นตอนการสร้างผังแผนภูมิที่ 2

แผนภูมิที่ 2 ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

สรุปการกำหนดการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

1. กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ เกณฑ์ประสิทธิภาพ หมายถึงระดับประสิทธิภาพของแผนการสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

2. การหาประสิทธิภาพของแผน มีขั้นตอน ดังนี้

2.1 ทดลองกับกลุ่มที่ไม่ใช่ตัวอย่างแล้วนำผลมาคำนวณหาประสิทธิภาพแล้วนำมาปรับปรุงให้ดีขึ้น

2.2 ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำผลการทดลองที่ได้มาคำนวณหาประสิทธิภาพแล้วนำมาปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง ผลลัพธ์ใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด

นวัตกรรมทางการศึกษาถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นอย่างยิ่ง แบบฝึกทักษะเป็นสื่อนวัตกรรมประเภทหนึ่ง ที่จะทำให้การจัดการเรียนรู้บรรลุเป้าหมาย ตามที่หลักสูตรกำหนดให้และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1. ความหมายและความสำคัญของแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะหรือแบบฝึกหัด หรือแบบฝึกเสริมทักษะเป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่ง ที่เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือ เสริม สำหรับให้นักเรียน ได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะเพิ่มมากขึ้น ส่วนใหญ่หนังสือเรียนจะมีแบบฝึกหัด อยู่ท้ายบทเรียน ในบางวิชาแบบฝึกหัด มีลักษณะเป็นแบบฝึกปฏิบัติ (กรมวิชาการ. 2545 : 130-134)

ความสำคัญของแบบฝึกทักษะ แบบฝึกเป็นเทคนิคการสอนที่สนุกอีกวิธีหนึ่ง คือ การให้นักเรียน ได้ทำแบบฝึกทักษะมาก ๆ สิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางเรียนรู้ในวิชา เนื้อหาวิชาได้ดีขึ้น คือ แบบฝึกทักษะ เพราะนักเรียน ได้มีโอกาสนำความรู้ที่เรียนมาแล้ว มาฝึกให้เกิดความเข้าใจกว้างขวางยิ่งขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 : 147) กล่าวว่าแบบฝึกทักษะหรือแบบฝึกหัด เป็นสื่อการเรียนการสอนประเภทหนึ่งสำหรับให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและทักษะเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่หนังสือเรียนจะมีแบบฝึกทักษะอยู่ท้ายบทเรียน ในบางวิชาแบบฝึกทักษะจะมีลักษณะเป็นแบบฝึกทักษะปฏิบัติ

มะลิ อัจฉิษฐ์ (2540 : 17) ได้ให้ทัศนะประโยชน์และความสำคัญของแบบฝึกทักษะ ที่มีประสิทธิภาพ ช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการฝึกทักษะได้เป็นอย่างดี แบบฝึกทักษะ

เปรียบเสมือนผู้ช่วยที่สำคัญของครู ทำให้ลดภาระการสอนของครูลงได้ ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ และเพิ่มความมั่นใจในการเรียนได้เป็นอย่างดี

จากความหมายและความสำคัญของแบบฝึกทักษะ ที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่าแบบฝึกทักษะคือ แบบฝึกทักษะหรือชุดฝึกที่ครูจัดให้นักเรียน เพื่อให้มีทักษะเพิ่มขึ้น หลังจากที่ได้เรียนรู้เรื่องนั้นๆ มาบ้างแล้วโดยแบบฝึกทักษะต้องมีทิศทางตรงตามจุดประสงค์ ประกอบกิจกรรมที่น่าสนใจและสนุกสนาน ถือเป็นแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ผู้เรียน แบบฝึกทักษะที่สร้างในลักษณะต่าง ๆ ก็เป็นอีกวิธีหนึ่ง เมื่อเปรียบเทียบกับวิธีการสอนแบบปกติ ผลปรากฏว่า การเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะจึงมีส่วนช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี

2.1 ลักษณะของแบบฝึกที่ดี 10 ข้อ มีลักษณะดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 145)

2.1.1 เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เรียนมาแล้ว

2.1.2 เหมาะสมกับระดับวัยหรือความสามารถของนักเรียน

2.1.3 มีคำชี้แจงสั้น ๆ ที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจวิธีทำได้ง่าย

2.1.4 ใช้เวลาเหมาะสม

2.1.5 มีสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายให้แสดงความสามารถ

2.1.6 ควรมีข้อเสนอแนะในการใช้

2.1.7 มีให้เลือกทั้งแบบตอบอย่างจำกัดและตอบอย่างเสรี

2.1.8 ถ้าเป็นแบบฝึกทักษะที่ต้องการให้ผู้ทำการศึกษาด้วยตนเอง แบบฝึกทักษะควรมีหลากหลายรูปแบบและให้ความหมายแก่ผู้ฝึกทำด้วย

2.1.9 ควรใช้สำนวนภาษาต่าง ๆ ฝึกให้คิดได้เร็วและสนุก

2.1.10 ปลุกความสนใจและใช้หลักจิตวิทยา

2.2 ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี 14 ข้อ ประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้ (วิมลรัตน์สุนทรโรจน์. 2545 : 131-132)

2.2.1 เป็นสิ่งที่ให้นักเรียนเรียนมาแล้ว

2.2.2 เหมาะสมกับระดับวัย หรือความสามารถของนักเรียน

2.2.3 คำชี้แจงสั้น ๆ ที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจวิธีทำได้ง่าย

2.2.4 ใช้เวลาที่เหมาะสม คือ ไม่นานเกินไป

2.2.5 เป็นสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายให้นักเรียนแสดงความสามารถ

2.2.6 เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกทั้งแบบตอบจำกัด และแบบตอบเสรี
 2.2.7 มีคำสั่งหรือตัวอย่างแบบฝึกทักษะที่ไม่ยากเกินไป และไม่ยากแก่การ
 เข้าใจ

- 2.2.8 ควรมีหลายรูปแบบ มีความหมายแก่นักเรียนที่ทำแบบฝึกทักษะ
 2.2.9 ใช้หลักจิตวิทยา
 2.2.10 ใช้สำนวนภาษาที่เข้าใจง่าย
 2.2.11 ฝึกให้คิดได้เร็วและสนุกสนาน
 2.2.12 ปลุกความสนใจหรือเร้าใจ
 2.2.13 เหมาะสมกับวัยและความสามารถ
 2.2.14 สามารถศึกษาด้วยตนเอง

ผู้วิจัยพอสรุปจากลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดีดังกล่าวได้ว่า แบบฝึกทักษะที่ดีควรมีความหลากหลายรูปแบบ เพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายและต้องมีลักษณะที่เร้า ชั่ว ๆ ชูใจให้คิดพิจารณา ได้ศึกษาค้นคว้าจนเกิดความรู้ ความเข้าใจทักษะ แบบฝึกทักษะควรมีภาพดึงดูดความสนใจเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มีคำสั่งและชี้แจงชัดเจนเข้าใจง่าย มีตัวอย่างประกอบ เนื้อหาพอเหมาะไม่มากหรือน้อยเกินไป

3. หลักในการสร้างแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือและอุปกรณ์สำคัญ ที่จะช่วยในการเรียนการสอน บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างถูกต้องรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับการฝึกทักษะต่าง ๆ การเขียนเป็นการฝึกทักษะทางภาษา ครูจึงต้องสร้างและนำแบบฝึกทักษะไปใช้ในการเรียนการสอน ดังนั้นครูจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกทักษะ เพื่อที่จะสามารถสร้างแบบฝึกทักษะที่ดีและมีประสิทธิภาพสูงเหมาะสมกับระดับความรู้ ความสามารถของนักเรียน มีนักการศึกษาและผู้รู้กล่าวถึงหลักการสร้างแบบฝึกทักษะไว้หลายประเภท สรุปได้ ดังนี้ (วรรณ แก้วแพรก. 2536 : 87)

- 3.1 มีจุดมุ่งหมายในการจัดแน่นอน
 3.2 ต้องจัดจากง่ายไปหายากและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
 3.3 ต้องจัดหลังจากสอนบทเรียนหรือเนื้อหานั้น ๆ แล้ว
 3.4 ต้องจัดทำแบบฝึกทักษะเสริมทักษะไว้ล่วงหน้า โดยทำไว้เป็นรายเนื้อหาหรือทำเป็นบท ๆ ตามบทเรียน หรือทำเฉลยไว้ด้วย

3.5 สนองความสนใจ ใคร่รู้ และความสามารถของผู้เรียนและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างเต็มที่

จากข้อความข้างต้นพอที่จะสรุปหลักในการสร้างแบบฝึกทักษะได้ว่า การสร้างแบบฝึกทักษะนั้นต้องมีความมุ่งหมายในการจัดอย่างแน่นอน จัดจากง่ายไปหายาก จัดหลังจากที่ได้เรียนในบทเรียนนั้นไปแล้ว ให้ผู้เรียนรู้จักทำวัสดุประกอบการเรียน แบบฝึกทักษะหัตถกรรมมีรูปแบบประกอบเด็กจะเกิดความสนใจยิ่งขึ้น นอกจากนี้อาจจะใช้เพลง เกม มาประกอบในการสร้างแบบฝึกทักษะและควรรู้ถึงพัฒนาการจิตวิทยาธรรมชาติ ของเด็กประถมศึกษาด้วย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกทักษะ ให้เหมาะสมกับเด็ก ในแต่ละวัยและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

4. ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ

4.1 ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ มีดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 146)

4.1.1 เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือเสริมหนังสือเรียน

4.1.2 ช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษาให้ดีขึ้นแต่ทั้งนี้ต้องอาศัยการส่งเสริมและความเอาใจใส่จากครูผู้สอน

4.1.3 ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะการที่ให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะที่เหมาะสมกับความสามารถของเขาจะช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จ

4.1.4 แบบฝึกทักษะช่วยเสริมทักษะทางภาษาให้เกิดความชำนาญคล่องแคล่ว

4.1.5 การให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะจะช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่นหรือจุดบกพร่องของนักเรียนได้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ครูดำเนินการปรับปรุง แก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้ทันที

4.1.6 แบบฝึกทักษะที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อย จะช่วยให้ครูประหยัดแรงงานและเวลาในการจะเตรียมการสร้างแบบฝึกทักษะ นักเรียนไม่ต้องเสียเวลาในการคัดลอกแบบฝึกทักษะ ทำให้มีเวลาและโอกาสในการฝึกฝนมากขึ้น

ชั้นรัชชัช มหาโพธิ์ (2535 : 25) ได้กล่าวถึงแบบฝึกการสะกดคำ ช่วยในการฝึกหรือเสริมทักษะทางภาษา และการใช้ภาษาของผู้เรียน สามารถนำมาฝึกซ้ำทบทวนบทเรียน นอกจากนี้ผู้เรียนยังสามารถนำไปฝึกทบทวนด้วยตนเองได้ ทำให้จำเนื้อหาได้คงทน มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทยทำให้ผู้เรียนรู้คำรู้ความหมายของคำศัพท์ได้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น ยังสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในการอ่าน การเขียนเป็นรายบุคคลและกลุ่มได้ดี สามารถนำมาทดสอบความรู้ วัตถุประสงค์

การเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี ทำให้ครูทราบปัญหา นักเรียนทราบความก้าวหน้าของตนเอง ครู
ประหยัดเวลา ค่าใช้จ่ายและลดภาระได้มาก

4.2 แบบฝึกทักษะมีประโยชน์ต่อการเรียนของนักเรียน มีดังนี้ (ประทีป
แสงเปี่ยมสุข. 2538 : 53)

4.2.1 เป็นอุปกรณ์ช่วยลดภาระของครู

4.2.2 ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะในการใช้ภาษาได้ดีขึ้น

4.2.3 ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จ

ในทางจิตใจมาก

4.2.4 ช่วยเสริมทักษะทางภาษาให้ถูกต้องและคล่องแคล่ว

4.2.5 เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากเรียนบทเรียนแล้ว

4.2.6 ช่วยให้นักเรียนสามารถทบทวนได้ด้วยตนเอง

4.2.7 ช่วยให้นักเรียนมองเห็นปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนได้ชัดเจน

4.2.8 ช่วยให้นักเรียนฝึกฝน ได้เต็มที่นอกเหนือจากที่เรียนในบทเรียน

4.2.9 ช่วยให้ผู้เรียนเห็นความก้าวหน้าของตนเอง

4.2.10 ช่วยให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน

4.3 แบบฝึกทักษะมีประโยชน์ มีดังนี้ (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. 2545 : 131)

4.3.1 ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนที่ต่อการเรียน

4.3.2 ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน

4.3.3 ครูได้แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้นักเรียน
เรียนได้ดีที่สุด ตามความสามารถของตนเอง

4.3.4 ฝึกให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นและสามารถประเมินผลงานของตนเองได้

4.3.5 ฝึกให้นักเรียนได้ทำงานด้วยตนเอง

4.3.6 ฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

4.3.7 คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึก
ทักษะของตนเอง โดยไม่ต้องคำนึงถึงเวลาหรือความกดดันอื่น ๆ

4.3.8 แบบฝึกทักษะช่วยเสริมให้ใช้ทักษะทางภาษาได้ถูกต้อง ลักษณะการฝึก
ที่จะช่วยให้เกิดผลดังกล่าว ได้แก่ ฝึกทันทีหลังจากเรียนเนื้อหา ฝึกซ้ำ ๆ ในเรื่องที่เรียน

สรุปได้ว่าประโยชน์ของแบบฝึกทักษะช่วยในการฝึกหรือเสริมทักษะทางภาษา
การใช้ภาษาของนักเรียนสามารถนำมาฝึกซ้ำทบทวนบทเรียนและผู้เรียนสามารถนำไปทบทวน

ด้วยตนเอง จดจำเนื้อหาได้แม่นยำ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย แบบฝึกทักษะถือเป็นอุปกรณ์การสอนอย่างหนึ่งซึ่งสามารถทดสอบความรู้ วัดผลการเรียนหรือประเมินผลการเรียนก่อนและหลังเรียนได้เป็นอย่างดี ทำให้ครูทราบปัญหาข้อบกพร่องของผู้เรียนเฉพาะจุดได้ นักเรียนทราบผลความก้าวหน้าของตนเอง ครูประหยัดเวลาค่าใช้จ่ายและลดภาระหน้าที่การสอนได้มาก

5. ขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ

ขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ มีดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 145-146)

5.1 ศึกษาปัญหาและความต้องการ โดยศึกษาจากจุดประสงค์การเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5.2 วิเคราะห์เนื้อหาหรือทักษะที่เป็นปัญหาออกเป็นทักษะย่อย ๆ เพื่อใช้ในการสร้างแบบทดสอบและแบบฝึกทักษะ

5.3 พิจารณาวัดจุดประสงค์รูปแบบและขั้นตอนการใช้แบบฝึกทักษะ เช่น นำแบบฝึกทักษะไปใช้อย่างไรในแต่ละชุดจะประกอบด้วยอะไรบ้าง

5.4 สร้างแบบทดสอบ เพื่อวัดผลการเรียนรู้ และความก้าวหน้าของผู้เรียน แบบทดสอบที่สร้างจะต้องสอดคล้องจุดประสงค์กับเนื้อหา

5.5 สร้างบัตรฝึกหัด เพื่อใช้พัฒนาทักษะย่อย แต่ละทักษะในแต่ละบัตรจะมีคำถามให้นักเรียนตอบ การกำหนดรูปแบบขนาดของบัตร พิจารณาตามความเหมาะสม

5.6 สร้างบัตรอ้างอิง เพื่อใช้อธิบายคำหรือแนวทางการตอบแต่ละเรื่อง การสร้างบัตรอ้างอิงนี้ อาจทำเพิ่มเติมเมื่อได้นำบัตรฝึกทักษะไปทดลองใช้แล้ว

5.7 สร้างแบบบันทึกความก้าวหน้า เพื่อใช้บันทึกผลการทดสอบ หรือผลการเรียน โดยจัดทำเป็นตอน เป็นเรื่อง เพื่อให้เห็นความก้าวหน้าเป็นระยะๆ สอดคล้องกับแบบทดสอบความก้าวหน้า

5.8 นำแบบฝึกทักษะไปทดลองใช้ เพื่อหาข้อบกพร่องคุณภาพของแบบฝึกทักษะ และคุณภาพของแบบทดสอบ

5.9 ปรับปรุงแก้ไข

5.10 รวบรวมเป็นชุด จัดทำคำชี้แจง คู่มือการใช้ สารบัญ เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

6. ทฤษฎีและหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะ

การนำจิตวิทยามาใช้ในการสร้างแบบฝึกการสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด ผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีและหลักจิตวิทยาในการสร้างแบบฝึกทักษะดังนี้

6.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ของทอร์นไค้ (Thorndike) หรือที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า S-R Theory ซึ่งจะมุ่งเน้นถึงการวางเงื่อนไขและการเสริมแรง แล้วกำหนดเป็นกฎแห่งการเรียนรู้ ซึ่งมีอยู่ 3 กฎ ดังนี้

6.1.1 กฎแห่งผล (Law of Effect) เมื่อใดที่มีการเชื่อมโยงสิ่งเร้ากับการตอบสนอง และติดตามด้วยสภาพการณ์ที่น่าพอใจ พฤติกรรมนั้น ๆ จะเพิ่มมากขึ้น รางวัลและการประสบความสำเร็จเป็น ตัวเสริมแรงให้แสดงพฤติกรรมนั้นถี่ยิ่งขึ้น ส่วนการลงโทษและความล้มเหลว จะลดการแสดงพฤติกรรมลงในการเรียนบทเรียน โปรแกรมจะมีการให้รางวัลและแจ้งผลการเรียนให้ผู้เรียนทราบทันที

6.1.2 กฎแห่งการฝึก (Law of Exercise) เมื่อมีการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง จะทำให้การเชื่อมโยงระหว่างกันมีมากขึ้น การได้แสดงพฤติกรรมใด ๆ อยู่เสมอจะทำให้การแสดงพฤติกรรมนั้นมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น การเรียนกับบทเรียน โปรแกรมที่ต้องทำแบบฝึกหัดซ้ำๆกันหลายครั้งช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

6.1.3 กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) การที่ผู้เรียนจะยอมรับหรือปฏิเสธสถานการณ์ ที่สร้างความพึงพอใจและไม่พึงพอใจ ขึ้นอยู่กับความพร้อมหรือการปรับตัว ความตั้งใจ ความสนใจและทัศนคติ ดังนั้นในการเรียนบทเรียน โปรแกรมที่ได้จัดความพร้อมไว้ให้กับนักเรียนในทุกด้านอย่างเหมาะสม จะช่วย ให้ผู้เรียนเกิดความพอใจ

6.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ของสกินเนอร์ (Skinner) มีหลักการคือ การเรียนรู้เกิดจากการที่บุคคลได้มีการกระทำ ต่อสิ่งเร้าแล้ว ได้รับการเสริมแรงและ พฤติกรรมของมนุษย์ส่วนใหญ่ เป็นผลต่อการตอบสนองต่อสิ่งเร้า ดังนั้น ถ้ามีการควบคุม และจัดสภาพการณ์ให้การ ได้ตอบสนอง เปลี่ยนไปโดยการเสริมแรง จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ที่ละน้อยจนกระทั่งเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ต้องการ ในการเรียนบทเรียน โปรแกรม ที่มีการนำหลักการของ สกินเนอร์มาใช้ จึงจัด โปรแกรมการเรียน ดังนี้ (ชม ภูมิภาค. 2523 : 57)

6.2.1 ให้ผู้เรียนเรียนรู้ที่ละน้อยเป็นขั้นตอนอย่างต่อเนื่องไปเรื่อย ๆ

6.2.2 ให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างกระฉับกระเฉง

6.2.3 ให้นักเรียนมีโอกาสประสบความสำเร็จและได้รับรางวัล

6.2.3 ให้ผู้เรียนทราบผลทันที

6.2.5 กระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปตามหลักสูตรกวีทยาและได้รับความสำเร็จตามลำดับขั้น

ดังนั้น ทฤษฎีของสกินเนอร์ ซึ่งมีความเชื่อว่าสามารถควบคุมบุคคลให้ทำตามความประสงค์หรือแนวทางที่กำหนดได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงความรู้สึกลึกซึ้งทางจิตใจของบุคคลผู้นั้นว่าจะรู้สึกนึกคิดอย่างไรเขาจึงได้ทดลองและสรุปได้ว่า บุคคลสามารถเรียนรู้ได้ด้วยการกระทำโดยมีการเสริมแรงเป็นตัวการเมื่อบุคคลตอบสนองการเร้าของสิ่งเร้าควบคู่กับในช่วงเวลาที่เหมาะสม สิ่งเร้านั้นจะรักษาระดับหรือเพิ่มการตอบสนองให้เข้มข้น การสร้างแบบฝึกหัดจึงยึดทฤษฎีของสกินเนอร์ด้วย เพราะบุคคลจะเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยการกระทำ

6.3 กฎการเรียนรู้เกสตัลท์ ที่เน้น "การรับรู้เป็นส่วนรวมมากกว่าส่วนย่อย" นั้นได้สรุปออกเป็น 4 กฎ เรียกว่ากฎการจัดระเบียบเข้าด้วยกัน (The Laws of Organization) ดังนี้

6.3.1 กฎแห่งความแน่นอนหรือชัดเจน (Law of Pragnanz) กล่าวว่า เมื่อต้องการให้มนุษย์เกิดการรับรู้ในสิ่งเดียวกัน ต้องกำหนดองค์ประกอบขึ้น 2 ส่วน คือ

1) ภาพหรือข้อมูลที่ต้องการให้สนใจ เพื่อเกิดการเรียนรู้ในขณะนั้น

(Figure)

2) ส่วนประกอบหรือพื้นฐานของการรับรู้ (Background or Ground) เป็นสิ่งแวดล้อมที่ประกอบอยู่ในการเรียนรู้ นั้น ๆ วิธีการแก้ปัญหา โดยกำหนด Figure และ Background ของเกสตัลท์ได้ผลเป็นที่น่าพอใจ เพราะสามารถทำให้มนุษย์เกิดการรับรู้ด้วยการรับรู้เหมือนกันได้

6.3.2 กฎแห่งความคล้ายคลึง (Law of Similarity) กล่าวว่าโดยธรรมชาติมนุษย์เกิดการรับรู้ด้วยการรับรู้สิ่งที่มีความคล้ายคลึง อย่างเดียวกันได้

6.3.3 กฎแห่งความใกล้ชิด (Law of Proximity) สาระสำคัญของกฎนี้มีอยู่ว่า ถ้าสิ่งใด หรือสถานการณ์ใดที่เกิดขึ้นในเวลาต่อเนื่องกัน หรือในเวลาเดียวกัน อินทรีย์จะเรียนรู้ว่าเป็นเหตุและผลกัน หรือ สิ่งเร้าใดๆ ที่อยู่ใกล้ชิดกัน มนุษย์มีแนวโน้มที่จะรับรู้ สิ่งต่างๆ ที่อยู่ใกล้ชิดกันเป็นพวกเดียวกัน หมวดหมู่เดียวกัน

6.3.4 กฎแห่งการสิ้นสุด (Law of Closure) กล่าวถึง กฎแห่งความแน่นอน หลักการเรียนรู้ของเกสตัลท์ เกสตัลท์ กล่าวว่า การเรียนรู้ที่เห็นส่วนรวมมากกว่าส่วนย่อยนั้นจะต้องเกิดจากประสบการณ์เดิมและการเรียนรู้ย่อมเกิดขึ้น 2 ลักษณะคือ

1) การรับรู้ (Perception) การรับรู้ หมายถึง การแปลความหมายหรือการตีความต่อสิ่งเร้าของอวัยวะรับสัมผัสส่วนใดส่วนหนึ่งหรือทั้งห้าส่วน ได้แก่ หู ตา จมูก ลิ้น

และผิวหนัง และการตีความนี้ มักอาศัยประสบการณ์เดิม ดังนั้นแต่ละคนอาจรับรู้ในสิ่งเร้าเดียวกัน แตกต่างกันได้ แล้วแต่ประสบการณ์ เช่น นางสาว ก. เห็นสีแดง แล้วนึกถึงเลือดแต่นางสาว ข. เห็นสีแดงอาจนึกถึงคอกกุหลาบสีแดงก็ได้

2) การหยั่งเห็น (Insight) หมายถึง การเรียนรู้ด้วยตนเองโดยจะเกิดแนวความคิดในการ เรียนรู้หรือการแก้ปัญหา ขึ้นอย่างฉับพลันทันทีทันใดมองเห็นแนวทางการแก้ปัญหาตั้งแต่จุดเริ่มต้น เป็นขั้นตอนจนถึงจุดสุดท้ายที่สามารถจะแก้ปัญหาได้ เช่น การร้องออกมาว่า ยูเรก้า ของอาร์คิมิดีส เพราะเกิดการหยั่งเห็น (Insight) ในการแก้ปัญหา

ดังนั้นทฤษฎีของเกสตัลท์ ซึ่งมีความเชื่อว่าการเรียนรู้ที่เห็นส่วนรวมมากกว่าส่วนย่อย นั้นจะต้องเกิดจากประสบการณ์เดิม และการเรียนรู้ย่อมเกิดขึ้นในเวลาต่อเนื่องกัน หรือในเวลาเดียวกันหรือสิ่งเร้าใดๆ ที่อยู่ใกล้ชิดกันมนุษย์มีแนวโน้มที่จะรับรู้ สิ่งต่างๆ ที่อยู่ใกล้ชิดกัน เป็นพวกเดียวกัน ที่เน้น"การรับรู้เป็นส่วนรวมมากกว่าส่วนย่อย" นั้น ได้สรุปเป็นกฎการเรียนรู้ ทั้ง 4 กฎ เรียกว่ากฎการจัดระเบียบเข้าด้วยกัน (The Laws of Organization)

สุจิต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรษ์ (2538 : 52-62) ได้กล่าวว่า หลักจิตวิทยาที่ควรนำมาใช้ในการสร้างแบบฝึกทักษะ พอสรุปได้ดังนี้

6.4 ความแตกต่างระหว่างบุคคล ครูควรคำนึงถึงนักเรียนแต่ละคน มีความรู้ ความถนัด ความสามารถและความสนใจที่แตกต่างกัน ดังนั้นการสร้างแบบฝึกทักษะจึงควรพิจารณาถึงความเหมาะสมไม่ยากและไม่ง่ายเกินไป ควรมีคละกันหลายแบบ

6.5 การจูงใจผู้เรียนสามารถทำได้ โดยจัดแบบฝึกทักษะอย่างง่ายไปหายาก เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เป็นการกระตุ้นให้คิดตามต่อไป และทำให้นักเรียน ประสบผลสำเร็จในการทำแบบฝึกทักษะ แบบฝึกทักษะควรสั้นๆ จะช่วยให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย

6.6 การนำสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิตและการเรียนรู้มาให้ให้นักเรียน ได้ทดลองทำ ภาษาที่ใช้พูด ใช้เขียนในชีวิตประจำวันทำให้นักเรียน ได้เรียนและทำแบบฝึกทักษะในสิ่งที่ใกล้ตัว จะทำให้จำได้แม่นยำ นักเรียนยังสามารถนำหลักและความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์อีกด้วย

จากเอกสารดังกล่าวสรุปได้ว่า หลักในการสร้างแบบฝึกทักษะจะต้องกำหนด จุดมุ่งหมายว่าฝึกด้านใด มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและเวลา แบบฝึกต้องมีความน่าสนใจ เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนและตอบสนองความต้องการ โดยคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล มีความชัดเจนและนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดัชนีประสิทธิผล

1. การหาดัชนีประสิทธิผล

เผชิญ กิจกรรม (2542 : 1-2) ได้กล่าวถึงดัชนีประสิทธิผลของสื่อ (Effectiveness Index) ว่าเมื่อมีการประเมินสื่อการสอนที่ผลิตขึ้นมา เรามักจะดูประสิทธิผลทางการสอนและการวัดประเมินผลทางสื่อที่ตามปกติอยู่แล้ว จะเป็นการประเมินความแตกต่างของคะแนนใน 2 ลักษณะ คือ ความแตกต่างของคะแนนทดสอบก่อนเรียน และคะแนนทดสอบหลังเรียน หรือเป็นการทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในทางปฏิบัติส่วนมากจะเน้นที่ผลของความแตกต่างที่แท้จริงมากกว่าผลของความแตกต่างทางสถิติ แต่ในบางกรณีจะเป็นการเปรียบเทียบ 2 ลักษณะ ก็อาจจะไม่เพียงพอ เช่น การทดลองใช้สื่อการเรียนการสอนครั้งหนึ่งพบว่า ผลการวิเคราะห์ทางสถิติปรากฏว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้ง 2 กลุ่ม แต่เมื่อเปรียบเทียบคะแนนหลังเรียนระหว่างกลุ่มทั้งสอง ปรากฏว่าไม่มีความแตกต่าง ซึ่งไม่สามารถระบุได้ว่าเกิดขึ้นเพราะตัวแปรทดลองหรือไม่ การหาดัชนีประสิทธิผล กรณีรายบุคคลคำนวณได้จากการหาความแตกต่างของการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง ด้วยคะแนนสูงสุดที่สามารถทำเพิ่มขึ้นได้ และเสนอแนะว่าค่าความสัมพันธ์ของการทดลองจะสามารถทำได้อย่างถูกต้อง ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของคะแนนพื้นฐาน (คะแนนทดสอบก่อนเรียน) และคะแนนที่สามารถทำให้สูงสุด ดัชนีประสิทธิผลจะเป็นตัวชี้วัดถึงขอบเขตและประสิทธิภาพสูงสุดของสื่อ ดังสูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 158)

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{คะแนนหลังเรียน} - \text{คะแนนก่อนเรียน}}{\text{คะแนนเต็ม} - \text{คะแนนก่อนเรียน}}$$

โดยทั่วไปการหาดัชนีประสิทธิผลส่วนมากจะหาโดยใช้คะแนนของกลุ่ม ซึ่งทำให้สูตรเปลี่ยนไปดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 159)

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = (E.I) \frac{\text{ผลรวมของคะแนนทดสอบหลังเรียน} - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}{\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม} - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}$$

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

อดุลย์ ภูปลื้ม (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ การเขียนสะกดคำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกที่จัดคำเป็นกลุ่มคำและ แบบฝึกที่จัดคำละคำ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกที่จัดทำคำเป็น กลุ่มคำและแบบฝึกที่จัดคำละคำ ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสะกดคำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยแบบฝึกที่จัดทำคำเป็นกลุ่มคำมีผลสัมฤทธิ์ สูงกว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยแบบฝึกที่จัดทำคำละคำ

ขวัญทอง จันทฤทธิ์ (2542 : 60) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาแบบฝึกภาษาไทย ที่มีประสิทธิภาพ เรื่องการสะกดคำและแจกลูกของหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าแบบฝึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 83.60/80.50 คะแนนการทดสอบ หลังเรียนสูงกว่าคะแนนทดสอบหลังเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุพรรณษา สวงวนศิลป์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องเกี่ยวกับการสร้าง แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำจากหนังสือเรียนชุดทักษะสัมพันธ์สำหรับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำจากที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 90.63/85.52 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานและความสามารถในการเขียนสะกดคำยากของกลุ่ม ตัวอย่างหลังการใช้แบบฝึกสูงกว่าก่อนใช้แบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นิภาพร วงษ์ศิลา (2545 : 58) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะ การสะกดคำยาก วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัย พบว่า แบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 89.17/83.89 ขึ้นสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ และมี ค่าประสิทธิผลเท่ากับ 0.68 ซึ่งหมายความว่า แบบฝึกชุดนี้มีความเป็นไปได้ที่จะทำให้ผลการ เรียนของนักเรียนเกิดความเปลี่ยนแปลงไปในทางที่สูงขึ้น ร้อยละ 68

ประภาพร อันสงคราม (2545 : 107) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแผนการเรียน การสอน และแบบฝึกทักษะภาษาไทย การสะกดคำและแจกลูก ด้วยวิธีแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า แผนการสอนและแบบฝึกทักษะภาษาไทย การสะกดคำและแจกลูก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 83.40/86.16 และมีค่าดัชนี ประสิทธิภาพ เท่ากับ 0.76 แสดงว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 76

ไพบุลย์ มวลดี (2546 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยค้นคว้าเรื่องการพัฒนาแผนการจัดการ เรียนรู้และแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษา

ไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำไม่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 93.11/87.62 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะ การเขียนสะกดคำไม่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกดมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย หลังเรียน เพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปิยาภรณ์ สร้อยระย้า (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการสะกดคำภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกด ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 87.70/84.13 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ และมีค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.7104 ซึ่งหมายความว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 71.04 และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ พบว่า การพัฒนา มีคะแนนหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการฝึกปฏิบัติจริงของนักเรียนซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น สามารถนำมาใช้ได้เกือบทุกวิชา และทุกระดับชั้น จึงเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่สมควรนำมาเป็นสื่อ เพื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างมีประสิทธิภาพ

2. งานวิจัยต่างประเทศ

มิตเชล (Mitchell, 1980 : 1392-A) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของการเขียนสะกดคำ 3 แบบคือ กลุ่มที่ 1 ใช้พจนานุกรมเป็นกลุ่มทดลอง ใช้กิจกรรมการเขียนเรื่องเป็นกลุ่มทดลองที่ 2 และใช้ทั้งสองวิธีร่วมกันเป็นกลุ่มทดลองที่ 3 จากการศึกษาพบว่า วิธีการสอนสะกดคำทั้ง 3 วิธี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสะกดคำสูงกว่ากลุ่มควบคุม แต่ในด้านความคิดสร้างสรรค์ทางการเรียน และการเขียนสะกดคำของกลุ่มทดลองทั้ง 3 กลุ่มไม่แตกต่างกัน

เบชาเรต์ (Bouchard, 2002 : Web Site) ได้ศึกษาความรู้เรื่องคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากความผิดพลาดในการอ่านสะกดคำแม้ว่าเขามีความพยายามอย่างมากระหว่างการอ่านและการสะกดคำแต่การปฏิบัติกรอ่านและสะกดคำของนักเรียนก็มักจะยังแสดงให้เห็นความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในความถูกต้องและความผิดพลาดของคำ การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาการสะกดคำตามความรู้เรื่องคำเชิงพัฒนาใน 4 ด้าน ผลการวิเคราะห์พบว่า การปฏิบัติงานการอ่านของนักเรียนดีกว่าการปฏิบัติงานการสะกดคำอย่างมีนัยสำคัญและ พบว่ามีผลของรายงานอย่างมีนัยสำคัญต่อระดับความรู้เรื่องคำของนักเรียนต่อไปพบว่า ความผิดพลาดเกี่ยวข้องกับ

ลักษณะทางอักขระวิธีที่เหมือนกันในทุกงานในที่สุด จากการศึกษาการให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการสะกดคำของทักษะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของครู พบว่าการให้คะแนน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการปฏิบัติจริงของนักเรียนในผลสัมฤทธิ์ทางการสะกดคำและความรู้เรื่องคำ แต่ก็ยังไม่เพียงพอสำหรับการตัดสินใจในการสอน

แมคพีค (Mepeake. 1979 : 1799- A ; อ้างอิงใน บังอร แก่นจันทร์. 2544 : 101) ได้ศึกษาผลการเรียนจากแบบฝึกอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่เริ่มศึกษาจนถึงความสามารถในการอ่านและเพศที่มีต่อความสามารถในการสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนประถมศึกษาที่เมือง Scituate และ Massachusetts จำนวน 129 คน พบว่าทุกกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ในการสะกดคำสูงขึ้น ยกเว้นนักเรียนชายที่มีบกพร่องด้านการอ่านและพบว่า แบบฝึกช่วยปรับปรุงความสามารถในการสะกดคำของนักเรียนทุกคนแต่เวลา 12 สัปดาห์ไม่เพียงพอที่จะทำให้เกิดการถ่ายโยงการเรียนรู้ในการสะกดคำไปสู่คำใหม่ที่ยังไม่ได้ศึกษาและคะแนนของนักเรียนหญิงสูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้การอ่าน มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการสะกดคำ

เฮนดริคสัน (Hendrickson. 1998 : 389-395) ศึกษาผลของการเรียนสะกดคำในบริบทที่มีต่อนักเรียนจำนวน 17 คน ในห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีความสามารถในการสะกดคำจากต่ำไปถึงสูงใช้เวลาฝึก 10 สัปดาห์ ไม่มีการสอนการสะกดคำโดยตรงแบบทดสอบก่อนและหลังการสอนแสดงให้เห็นว่าการฝึกสะกดคำโดยแยกเดี่ยวออกมาพบว่ามีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อความรู้ทางการสะกดคำ โดยรวมการฝึกสะกดคำโดยแยกเดี่ยวออกมา พบว่ามีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อความรู้ทางการสะกดคำ โดยรวมถึงแม้ผลของมันจะไม่มีความสำคัญทางสถิติเท่าผลของการสะกดคำในบริบทผลการศึกษานี้บ่งชี้ว่า การฝึกสะกดคำในบริบทของการเขียนของเราเอง มีผลต่อความรู้ทางการสะกดคำโดยทั่วไปได้ดีขึ้นได้ก็ตาม

ลาเวลล์ (Lavelle. 2002 : 817-A) ได้ทำการวิจัยเพื่อประเมินการรู้หนังสือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 คือ การประเมินเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 20 ในความแตกต่าง 3 ด้านกับความแตกต่าง 4 ด้านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในระหว่างปีการศึกษาโดยใช้แบบวัดการรู้หนังสือ 5 ชนิด ได้แก่ แบบวัดการอ่าน ความเข้าใจ คำศัพท์ในคำที่มองเห็นในหลักการพื้นฐานการเขียนคำศัพท์ และการสะกดคำเชิงพัฒนา ผลการศึกษาพบว่า การประเมินต้องมุ่งเน้นวิธีการที่เราใช้แบบประเมินในบริการความสำเร็จของนักเรียนไม่ใช่มุ่งเน้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ครูควรคาดหวัง ประโยชน์ที่ได้รับ มาจากนักเรียนทุกคนในขณะที่การศึกษาครั้งนี้ปรากฏชัดเจนว่า ได้รับประโยชน์อย่างมีนัยสำคัญในทั้ง 2 วิธี

การที่แตกต่างกัน โดยภาพรวมแล้วการศึกษาครั้งนี้ พบว่า นักเรียนที่มีประเมินความแตกต่างกัน 4 ด้าน แตกต่างกันในด้านความรู้ในการรู้หนังสือของตนซึ่งสัมพันธ์กับแบบวัดการรู้หนังสือโดย การปฏิบัติในระดับการรู้หนังสือที่สูงขึ้น และพบว่าทิศทางความก้าวหน้าทางการรู้หนังสือของ นักเรียนไม่แตกต่างกันระหว่างทั้ง 2 กลุ่มโดยความก้าวหน้าของทั้ง 2 กลุ่มเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ในตอนปลายปีความก้าวหน้าในการรู้หนังสือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้รับผลจาก ปริมาณและจังหวะเวลาของความแตกต่างของแบบประเมินในปีการศึกษานั้น และจากการสอน ตามลำดับ ที่กำหนดไว้

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่า การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ และแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกด ที่สร้างขึ้น เมื่อนำไปใช้จัดการเรียนรู้แล้วช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียนคำ เรียงลำดับพยัญชนะและตัวสะกดได้ถูกต้องและสามารถนำหลักการเขียนไปใช้ประโยชน์ได้ ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้สูงขึ้น และมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่า การพัฒนา แผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกดช่วยให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นและสามารถนำมาใช้ ได้เกือบทุกวิชา และทุกระดับชั้น จึงเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่สมควรนำมาเป็นสื่อ เพื่อ ประกอบการจัดการเรียนรู้ของครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ